

LUCEAFĂRUL

REVISTA a UNIUNII SCRITORILOR din R. P. R.

Anul IV, Nr. 7 (66) • 1 aprilie 1961 • Apare la 1 și 15 ale lunii • 12 pagini — 1,50 lei

MĂREȚIA UNITĂȚII

Marea Adunare Națională și-a încheiat cu strălucit succes lucrările celei dintâi sesiuni a celei de a patra legislaturi. Cei 463 de deputați care au participat s-au întors în regiunile respective să-și reia lucrul la locurile de muncă, ducând pretutindeni mărturia entuziasmului care a domnit în incinta Marelui Adunări Naționale în tot timpul dezbaterilor, ca și mărturia impresionantă a unității între partid, guvern și toți reprezentanții poporului.

În votul unanim cu care au fost adoptate legile acestei sesiuni, s-a exprimat adevărată încredere în noiile măsuri de excepțională însemnătate ce s-au luat în organizarea și conducerea statului.

În primul rând s-a modificat întreg capitolul III al Constituției în vigoare, referitor la organele supreme ale puterii de stat în Republica Populară Română, precizându-se atribuțiile fiecăruia și modul în care ele se îndeplinesc.

Aceste modificări au fost cerute de întărirea tot mai puternică a statului nostru democrat-popular, de creșterea rolului său ca principal instrument al construirii socialismului, de nevoia de a perfecționa neîncetat conținutul, formele și metodele activității lui.

S-a subliniat în mod deosebit principiul că Marea Adunare Națională, ca organ al puterii de stat, exercită toate drepturile statului român democrat-popular, că ea are o însemnătate tot mai hotărâtoare în conducerea vieții noastre de stat.

De extremă importanță este crearea Consiliului de Stat al Republicii Populare Române, ales în sinul Marelui Adunări Naționale pentru exercitarea puterii de stat între sesiuni.

Trebuie semnalat că una dintre atribuțiile pe care Consiliul de Stat le exercită în mod permanent, este aceea că prin președintele său, reprezintă Republica Populară Română în relațiile internaționale.

Exercițiul celorlalte atribuțiuni este clar și sistematic prevăzut, ceea ce va permite îndeplinirea lor cât mai eficientă. Această lege înseamnă o îmbunătățire substanțială a activității de conducere pe care o exercită organele supreme ale puterii de stat, cit și a activității de control.

Data fiind importanța rolului și sarcinilor ce revin Consiliului de Stat, Marea Adunare Națională, într-o atmosferă de mare însuflețire, a ales ca președinte al acestuia, pe tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim secretar al Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român.

Alegerea aceasta este expresia neîmbrăcatei încrederi și a dragostei fierbinți a poporului nostru pentru partidul clasei muncitoare, pentru Comitetul său Central, pentru politica clar-văzătoare și înțeleaptă de construcție a socialismului și de apărare a păcii, politică ce se concretizează în progresul rapid și neîncetat al țării noastre și în creșterea continuă a prestigiului ei în viața internațională.

Organizarea Consiliului de Stat este o mărturie a puterii unității între partid, popor și guvern.

În cuvântarea sa, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, președintele Consiliului de Stat al Republicii Populare Române, trăsând linia dezvoltării țării noastre pe plan intern și internațional, a subliniat:

În opera de construcție socialistă, sarcini de mare însemnătate revin statului democrat-popular, organelor sale centrale și locale. Aceasta impune o permanentă preocupare pentru îmbunătățirea legislației noastre, perfecționarea funcționării organelor de stat, dezvoltarea democrației socialiste, asigurarea participării tot mai largi a maselor populare la conducerea treburilor obștești.

În aceeași sesiune, Marea Adunare Națională a aprobat de asemenea componența guvernului, desemnând în funcția de președinte al Consiliului de Miniștri pe tovarășul Ion Gheorghe Maurer.

O altă hotărâre plină de adânci semnificații este aceea de a se trece la studierea și elaborarea viitoare Constituții în care se vor conștințui cuceririle epocale ale poporului.

Votarea legii cu privire la crearea Consiliilor Economice ale Statului Popular, cărora li s-a dat un mare rol în conducerea economiei locale, înseamnă la rândul ei aplicarea constructivă a principiului leninist al centralismului democratic.

Noile Consilii Economice vor asigura în cele mai bune condițiuni conducerea economiei locale, vor mobiliza mai intens și vor folosi rațional și mai armonios resursele naturale din fiecare regiune, vor coordona economia locală cu dezvoltarea activității economice republicane.

Toate aceste legi și hotărâri de extraordinară însemnătate întăresc organele supreme ale conducerii de stat și sînt marte ale unui nou avînt dezvoltării economiei noastre naționale, ridicînd la un nivel tot mai înalt și mai armonios aspirațiile tuturor regiunilor țării, traiul zilnic al milioane de cetățeni conștienți.

Încredința de victoria luptei lor, întărind-o fapta puternică și surzătoare a patriei după îndeplinirea planului de șase ani, oamenii muncii au pornit la cea mai însuflețită întrecere socialistă: întrecerea pentru calitate, în cinstea aniversării a 40 de ani de la întemeierea partidului leninist al clasei muncitoare, conducător sigur și înțelept al poporului nostru spre fericire.

Demostene Botez

Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej vorbind la recenta sesiune a Marii Adunări Naționale.

Mihai Beniuc

PE STÎNCI ÎN ALTE

Prin smeușul anilor ca ursul
Lăsa-o să-și urzească viața-mi cursul,
Arare dulce, — adesea înspănată,
Dar nu purtai belciug în nas vreodată.

Am trîndăvit, puțin ce-i drept, la soare,
Ori mormăiam visînd la Ursă Mare,
Cînd pe vrăjmașii libertății crunți
Pierduți știamu-i și nădui prin munți.

Acuma sînt bătrîn, iar undeva
M-așteaptă cu-nținerere-i birlozul
Din care către zi nu-s urme-nicioare.

Dar pîn-atunci, fîți liniștiți, mai va...
Și stau de strajă, cunoscîndu-mi locul,
Pe detunate stînci, înalte, arse.

Florența Albu

ARMATA PÎINII

Îeșim în diminețile lui martie
prin vîntul care arde
în Bărăganul sur, bolovănos,
să-i prindem pulsul și puterea,
să-i cecelăm semăntele-n adînc,
să le-ajutăm să nască,
să-nărăznească.

Îeșim în cîmp și ceru-i los și grav
și e zgîrcită seva și culoarea
și-i vîntul-țipăt galben care arde
și joacă țopîind drăcește, apa morților,
prin bolovani, prin grîul firav.

Îeșim în martie
colectiviști și agronomi glătuiri,
ferindu-ne corajii în pufoaică
și risul, precum strigățul, ni-e aspru
și anevole trece pasul peste cîmpuri.
Aducem apele să-nțeme brazda,
croindu-le alt curs și altă viață,
în noua geografie a cîmpiei
și-n ceasul calmelor transuzii, zi și noapte,
parcă-uzînd pămîntul cum respiră,
visăm grădini și lanuri mari de grîne.

Statornicită, largă, ivindu-și răsăririle,
cîmpia stă cu țafa-n vînt, în soare
și noi înaintăm, armata pîinii,
solemni și mari,
puternici și-mputerniciți,
să-i ajutăm să prindă viață,
să dea viață.

„Luceafărul” s-a întîlnit cu poezii tineri

I

afara confruntărilor directe, în cadrul sezărilor literare și al întîlnirilor cu cititorii, „Luceafărul”, în dorința stimulării creației tinerilor, a îmbunătățirii conținutului și calității materialelor ce le beletristice și de critică literară, a înfiat un nou gen de întîlniri periodice, cu tinerii scriitori crescuți și îndrumați de către revista noastră.

Prima întîlnire a avut loc în ziua de 19 martie a.c. și a fost consacrată poeziei. Poezii din provincie și din București au vorbit despre poezia publicată de revista, despre îndrumarea pe care „Luceafărul” o dă tinerilor scriitori, despre necesitatea legăturii permanente cu viața și oamenii etc.

Din numeroase probleme abordate în discuții vom reliefa câteva dintre cele mai importante, urmînd ca în beletristice viitoare ale revistei să revenim mai pe larg.

Socotim semnificativ faptul că majoritatea poemelor aflate în lucru sînt dedicate oamenilor cunoscuți mai îndeaproape, în mijlocul cărora poezii își duc activitatea profesională și socială. Marile șantiere ale construcției socialiste — Bicz, Galați, Prahova, Chișinău etc. —, coloșii siderurgiei noastre — Hunedoara și Reșița —, mînerii văii Jiului și petrolitii de la Ticleni, colecțivii dobrogeni și din Cîmpia

Dunării, muncitorii din Orașul Victoria, constructorii de pe mîile de șantier din întreaga țară, activiștii de partid, sînt principalele obiective poetice pe care le reflectă în creațiile lor tinerii poeți.

Necesitatea documentării, nemijlocite, a cunoașterii îndeplinite, în profunzime, a oamenilor, pentru a surprinde coordonatele noi pe care se mișcă sufletul omesc, a fost dezbaterii amintit adeseori de vorbitori.

„Fără îndoială că între noi — a spus o tînără poetă — există întotdeauna diferențe de talent, diferențe temperamentale, diferențe de vîrstă, dar în nici un caz nu trebuie să existe diferențe de „temperatură”. Este ceea ce ni se cere în primul rînd... De aceea am fînt să fac această întîlnire la patetism”.

Pornindu-se de la poeziile publicate de „Luceafărul”, unii vorbitori au scos în evidență modalitățile poetice variate ale poeziei tînere, multitudine timbrului distinctiv în frontal poeziei noastre contemporane, demonstrînd o dată în plus posibilitățile inepuizabile pe care realismul socialist le oferă dezvoltării și împlinirii personalității artistice.

Eroul muncii socialiste, Ștefan Tripsa, invitat la întîlnire, a vorbit despre munca oțelărilor de la Hunedoara, despre perspectivele create muncitorilor de către regimul nostru, despre agregatele

A

m crezut întotdeauna și cred încă profund că nu există două feluri de reportaj. Sunătorul „literar” pus în coada unui reportaj nu mi-a stimulat niciodată în plus pana. Există pur și simplu reportaj și, atunci cînd cel mai modest reprezentant al acestei specii, așezate încă pe la periferia beletristicii, e făcut în așa fel încît să convingă și să emoționeze, îl consider cea mai bună literatură. Kisch n-a scris azi reportaj „simplu”, pentru ca mline să scrie reportaj „literar”. N-au „literaturizat” re-

TRIBUNA SCRITORULUI TÎNĂR

portajul nici John Reed, nici Kollov, nici Bogza, Kisch spune: „Nimic nu e mai frapant ca adevărul, nimic nu e mai plin de exotism decît ceea ce ne înconjoară, nimic nu e mai fantastic decît lumea noastră. Și nimic pe lume nu e mai excepțional decît timpurile pe care le trăim.”

„Literaturizarea” reportajului înseamnă în același timp literaturizarea adevărului, crearea unui fals exotism, alunecarea spre pseudo-senzational, îndepărtarea de realitatea obiectivă. Se consideră, de fapt, că atunci cînd un scriitor de profesie face reportaj, acel reportaj e scris sub generic „literar”, autorul permițîndu-și ceva mai multă ficțiune artistică și implicit, fantezie. De cele mai multe ori, însă, în astfel de cazuri, asistăm la construirea unor panoplii de adjective bombastice, scriitorul-reporter sau reporterul-scriitor, mulțumindu-se să descrie extaziant doar ceea ce vede și aude, sau ceea ce crede că ar trebui să vadă și să auză.

Uneori, procesul e firesc, urmirea în fața nouii constituie un factor obiectiv al lumii noastre, tocmai pentru că, așa cum spunea Kisch, nimic pe lume nu este mai excepțional decît timpurile pe care le trăim. Dar elanul descriptivist duce de cele mai multe ori la estomparea problematicii contemporane, la ocolirea în reportaj a problemelor actualității imediate ale locului de unde reportajul își culege materialul de viață. Revistele noastre literare și unorii și coldienele noastre publică nu rareori reportaje „literare” în care faptul de viață nu constituie decît un pretext pentru ficțiunea artistică. Prea multă fantezie alterează genul și atunci scriitorul se simte dator să-și denumească produsul „reportaj literar”. Altfelînd între cele două idei principale, uneori alt de apropiate încît se confundă — contemporaneitate și actualitate — noi, reportajii, nu trebuie să pierdem conștiința misiunii noastre artistice. Și misiunea noastră artistică este în primul rînd integrarea cit mai concre-

te în viața pe care o descriem, participarea activă la lupta de desăvîșire a construcției socialiste, tocmai pentru a putea ca prin genul literar profesat — reportajul — să avem o contribuție reală la această luptă.

„Specificul reportajului (scrisa aceslasi Kisch) constă în aceea că tematica sa e formată din întîmplări autentice. Oare nu se poate asocii și totuși afirma că întîmplările de crise au avut loc cu adevărat?... Nu. Dacă faptul de viață este născocit, atunci descrierea lui indiferent dacă cititorul observă sau nu acest lucru, nu se poate numi reportaj. Un cronicar (reporter n.a.) care minte e iremediabil pierdut”.

Noi, reporterii, sîntem deci croncarii timpurilor noastre. Pentru noi, contemporaneitatea devine astfel istorie, istoria zilei pe care o trăim. Și sîntem chemați să consemnăm această istorie în mod activ, s-o depișăm în toate fenomenele vieții contemporane, s-o comentăm, nu numai s-o descriem. Căci oricît de strălucitor și extaziant am descrie realitatea, umirea noastră se reduce în cele din urmă, la o poziție contemplativă față de lumea care ne cere o participare activă la cele mai caracteristice procese ale ei.

Cititorul de astăzi are nevoie de un reportaj de problemă, dinamic, narativ, cu o pregnanță ritmică interioară, concis, capabil să convingă și să emoționeze. Am constatat din propria experiență că, de cele mai multe ori conchiunea în reportaj, întrebîntarea cumpătată a ficțiunii artistice, a fanteziei, selectarea riguroasă a materialului cules pentru a păstra doar cele mai reprezentative fapte de viață și expunerea acestora nu dînt-un unghi pasiv-contemplativ în cărcat de zorzoane sunătoare, ci de pe o poziție activ-constructivă față de realitatea înconjurătoare, în scutește pe scriitor de a mai adăuga alături de genul profesat cuvîntul „literar”. Eroul reportajelor noastre este în primul rînd cititorul nostru, constructorul de azi al societății socialiste. El așteaptă încă de la noi, scriitorii, cea mai elocventă și cea mai completă cronică a epopeii sale.

Ioan Grigorescu

Scriitorul și reportajul

R

omental e sădăscat poet, se zicea pe vremuri.

Ser putea spune cu tot atîtă încredere că românul de azi nu are nici un păcăt de naștere istoric. Grigore Ureche, Mircea Costin, Ion Neculce, Dimitrie Cantemir, exponenții Școlii Ardelene, Kogălniceanu, Babeșca, Haiduc, Xenopol, Iorga, Pirram, tot o lungă serie de nume strălucite, dinsele care, nu puține, s-au bucurat de un renume mondial. Desigur, operele acestor marcanți personalități au limitele lor istorice și de clasă, dar nu-i pot puțin adăvărat că istoriografia noastră posedă astfel o glorioasă tradiție, poate mai bogată chiar decît aceea a literaturii beletristice.

Și totuși, marxismul, care este o revoluție în filozofie, este tot atît de revoluționar și în istorie. O dată cu înființarea Partidului Comunist din România, s-au creat premisele apariției unei istoriografii cu totul noi, marxiste, în țara noastră. Aprecierile elaborate în documentele P.C.R. au constituit un prețios îndreptar pentru studierea științifică a istoriei patriei.

După 23 August 1944, istoricii noștri marziști au trecut la o muncă grea și de lungă durată: căci, așa cum spunea Engels, întreaga istorie trebuie studiată din nou.

Ne amintim, cu oarecare nostalgie pricinuită de scurgerea ireparabilă a timpului, de manualul „nou” de Istoria României, alcătuit de un entuziast colecțiv de istorici comunisti, sub conducerea re-

un colectiv foarte larg, care s-a bucurat pe deplin de îndrumarea și sprijinul partidului. Un volum masiv, de nouă sute de pagini, cu o înaltă prezentare științifică și grafică, cuprinzînd „Comuna primitivă. Sclavagismul. Perioada de trecere la feudalism”, marchează începutul acestui eveniment cultural: noua Istorie a României.

Nu e căderea noastră să judecăm calitățile și esențialele imperfecțiuni ale unei asemenea opere.

Ceea ce ne interesează și trebuie să ne intereseze mult mai îndeaproape pe noi scriitorii, este

ISTORIA PATRIEI

de Al. I. Ștefănescu

prezența emoționantă a acestei impunătoare cărți, „studiu”. Lectura aceea atentă, solitară, reculeasă, plină de recunoștință pentru maiestatea adevărului, plină de respect pentru strădăniile neîntrerupte ale mililor de generații care ne-au precedat pe pămîntul patriei. Să cunoască istoria patriei, istoria poporului, istoria lui adevărată, luminată de reflectorul lucii și necrușător al învășăturii marxist-leniniste, este datoria plină a fiecărui cetățean.

Pentru scriitorii, cunoașterea adevărată a istoriei poporului nostru nu este însă doar o datorie plină. Este o necesitate obiectivă, fără de care ei nu pot fi scriitorii. Nu poți sluji bine poporul tău, dacă nu-l cunoști în amănunt. Alături de cunoașterea vieții contemporane, mai cu seamă prin contact direct cu realitățile ei, scriitorul are nevoie și de cunoașterea științifică a trecutului din care s-a dezvoltat prezentul. Artistul are nevoie de cunoașterea vieții, direct și indirect, de adevărat, și din trecut, așa cum are nevoie de aer și de apă. Creatorul carei lipsit de această cunoaștere se sufocă, opera lui se încheiește.

Noi, scriitorii acestor zile cu adevărat mărețe, trebuie să știm să prețuim cum se cuvine darul pe care ni-l face clasa muncitoare, să întocmim cu venerație pagina întâia a acestei noi Istorie a României, să ne afundăm în lectura cărții și să hrănim puterea noastră creatoare cu seva necesară a istoriei poporului.

Cu atît mai mult ni se pare valabil acest îndemn pentru scriitorii celor mai prospete generații.

Cristian Sirbu

Pasărea de stea

— Poezie inedită —

Cînd sînt acasă și cînd nu-s
O vîd de mult în zare, sus:
E-o albă pasăre. De ea
Se leagă-n tîna viața mea.

Planează-n cercuri largi sub cer,
Și-mi dă, atunci cînd îl cer,
Aripile cu îmbrumut
Să mă înalț mai sus de lut.

Înfruntă fulgerile-n zbor
Și-ades privirile mă dor
De grîja ei. Că de-o cădea
Se va sifri și viața mea.

Mălastră pasăre de stea!

Agglomerări

Desen de TIA PELTZ

Soțul și soția se învârtiră în jurul mesei, după mai multe ceasuri de când începuse festivalul. Acum se dansa și era peste tot înghesuială mare. Sotul arăta palid și privirea îi aluneca dezorientată la dreapta și la stînga. Nu părea să aibă mai mult de trezeci și cinci de ani, dar oboseala care se așternuse peste chipul său îl îmbătrînea. Pleoapele îi erau pe jumătate închise, colțurile gurii puțin lăsate în jos, a descurajare și nepuțință, iar pașii îi erau nesiguri. În afară de toate acestea se vedea că omul însuși își agravează cu un fel de ciudată voluptate oboseala, că nu face nici un efort să se scuture de starea aceea: trecînd prin mulțime se clătina la cea mai ușoară atingere sau rămînea mai mult decît trebuie înghesuit, fără să lăce vreo stîrjare să meargă mai departe. Nu părea totuși chiar atât de leșinat învârtit să nu se mai fină ferm pe picioare. Cînd îl văzu, femeia se duse spre el, îl apucă de braț și îl trase după ea:

— De unde vii tu la ora asta? Era vorba ca la ora nouă să îți acasă.

Bărbatul nu răspunse la întrebare. Își desprinsе brațul și întrebă:

— Încolo este bufetul? Mi-e foame! N-am mâncat nimic de azi dimineață.

— Dece n-ai mâncat nimic? întrebă femeia cu o voce îngrijorată și porunci-toare. Nu înțeleg ce e cu tine de vreo câteva zile.

Se așezară într-un loc mai ferit și bărbatul începu să mănînce sandvičuri cu suncă.

— Stă nemîncat, repetă soția uitîndu-se la el cu o minie îndurerată și opacă. Trebuia să vii înțai la prînz la masă și pe urmă să te întorci!

Soțul parcă nu auzea. Spusese că n-a mâncat nimic, dar nu se prea vedea că ar fi mori de foame. Mesteca și înghițea absent, în neștiire. La un moment dat lăcile sale începură să se miște într-un fel anumit surgerînd ca după ce va termina cu mestecatul și va înghiți are să spună ceva. Într-adevăr el înghiți și mor-moi cu un glas plin de descurajare:

— Nu mi-am închipuit că așa se construiește socialismul!... Că o să ajung să...

Se înterupte și lăcu un gest de lehamite. Nu mai avea nicio importanță ce și-a închipuit el, tot aia era, nu se mai putea schimba nimic. Își aduse aminte de mîncare și băgă iar în gură.

— Ne aflăm în situația că în uzina asta fiecare face ce vrea, și nimeni nu se mai întreabă dacă asta e socialismul... Cînd ăla vorbește una și în realitate... În realitate cine știe ce așteaptă și la ce se gîndește... Ah! m-am săturat de oamenii de aici! Nicăieri nu cred să fie o lipsă mă mare de răspundere...

Vorbise cu intreruperi și se simțea că pe lângă ceea ce gîndește el cele câteva fraze pe care le spusese încă nu însemnau nimic. Era un ins cam pîrpiriu, dar avea o spinare lată. Această spinare puternică, puțin încovoată, te ducea cu gîndul că e foarte cu puțință ca omul să fie de meserie ham-mai mai ales după felul elip-tic în care se exprima, un ham-mai dintre cei mici, înțindcă nu toldeaua puterea fizică se află în proporție directă cu dimensiunea corpului. Omul avea însă mîini fine, falange alungite, pătate cu cerneală, putea în același timp să fie funcționar, contabil, sau ceva de acest gen. Se așezase în colțul buletului sinquratic cu soția lui, de pe chipul căreia nu se ștergea deloc o expresie de îngrijorare care nu avea în ea nimic esențial, era mai mult o întrebare îngrijorată: se va observa oare că bărbatul ei a venit la festival cu o cravată strîmbă la un guler șifonat de sudoarea unei zile întregi și cu costumul necălcăt? Totuși ea era atentă și la ce spunea el și la un moment dat încercă să-i schimbe starea aceea sufletească de oboseală și învîrtirea aceea de gînduri iritate de care parcă nu mai putea scăpa.

— Dar Petrică, îl intrerupte ea, am auzit că holdărirea aia cu țărirea acordului vostru e temporară, că o să se revină asupra ei.

— Temporară! murmură omul mișcînd din cap cu a-lta convingere sau a-lta lipsă de convingere învîrtînd spinarea lui lată se clătina și ea cu umeri cu tot. Nu e vorba de asta, ce-mi pasă mie acum de acord? Pe mine mă interesează rezultatele și cînd e vorba de rezultate tot pe tine vine și te trage la răspundere. Și cine crezi că vine și te trage la răspundere? Chiar ăla care ar trebui să fie el tras la răspundere...

Omul se opri din vorbit, înghiți sandvičul pe care îl mesteca parcă ar fi înghițit gumă, bău un pahar de vin și după ce lăcu ciuva timp, reluă:

— Acord... Foarte bine că ni s-a lăsat acordul! Fiindcă munceam și cîști-gam, dar cînd venea sedința sindicală se ridică cite unul: „Așa! sintei materialisti! Stați la birouri și vă aranjați între voi cîști-gurile!” Și muncitorul care sparge norma nu cîști-gă nici pe sîert cît voi”. Te ri-

dici să lămurești că nu e vorba de niciun aranjament și de niciun cîști-g, dar degeaba vorbești! Toată lumea știe care e adevărul, dar parcă te face plăcere să-l lase pe ăla să-și bată joc de tine. Ni s-a întimplat odată să facem o greșeală... Era vorba de un calcul de toleranțe... Cine crezi că a

fosť primul care a dat sem-nalul? Tot el! Și pe urmă începe să te critice pentru lucruri care n-au absolut nici o legătură cu greșeala. „Nu întimplător, zic ei, cei de la serviciul Proiectării au greșit... Nu întimplător cîști-gă ei mil de lei... Nu e o simplă întimplare că tovarășii...” Și cine crezi că te critică? Unul care n-are absolut nicio legătură cu problema. El nu știe despre ce e vorba, dar a auzit ceva... A auzit că proiectanții cîști-gă mult și ce zice în capul lui: „Aha!” Și îi-o coace absolut fără nici-un motiv, și cînd te gîndești ce fel de om e el, încremenești: nu e nici frunța în producție, nici activist, din contră, a-lți că activul lui e destul de încercat... Bine-înțeles că pe urmă îți pierzi răbdarea, te ridici și îi tai apa de la moară... dar asta se întimplă de multe ori abia după ce toată lumea l-a ascultat cum te murdărește... Și adunarea nu știe care e adevărul și pînă se lămuresc lucrurile... S-a terminat și cu povestea asta cu acordul... Bine că s-a terminat... Să știi și să știi să-ți vezi de lucru... Dar nu poți să-ți vezi de lucru că nu lucrezi singur și nu conduci tu lucrările... Te ulți la lucrare și vezi că îl se cere s-o construiești să coste alt. Te miri și te întrebă de ce costă douăzeci de mii cînd vezi că tu o poți face să coste cinci mii. Te duci la șeful de studii și control. „Nu-mi iau răspunderea, du-te la șeful serviciului”. Șeful serviciului nu se poate să nu vadă că ai dreptate, dar i se pare suspect, te trimite la directorul tehnic. Ei! ăsta bate cu pumnul în masă! Și urlă: „lucrarea e venită de la minister. Ei au studiat bine problema, nu veni tu și îți incură lucrurile! Umbrați numai după evidențieri!”... Dar nu e vorba de evidențieri, spui tu, mi-ai cerut să adaptez lucrarea la posibilitățile noastre. Ministerul a avut în vedere cel mai rău caz; posibilitățile noastre sînt mai mari”. Te duci la sindicat și expui problema. Încep discuțiile. Sindicatul te susține, dar povestea abia acum se a-gravează. Dai lucrarea în execuție; trebuie s-o urmărești; directorul tehnic nu se interesează; trece prin atelier și lucrătorul îl oprește și-i cere lămuriri, pentru-că desenul e nou; directorul dă din umeri și-i spune fă-ășa; lucrătorul e zăpăcit, cheamă maestrul, maestrul te cheamă pe tine; te trans-formi în agent de mișcare, te

epuizezi lăcînd pe curierul, pe șeful lucrărilor, pe direc-torul tehnic... Ah!

Omul se opri citeva clipe, în culmea descurajării. A-poți continua:

— Bineînțeles că în condițiile astea poți să greșești. Și cine se ridică în sedință și te critică? Directorul teh-nic. „Le-am dat lucrarea și au încurcat-o, le-am dat dispoziții și nu le-au respectat. Am luat măsuri, am dat cir-culare...” Și vorbește bine, cheamă în ajutor pe lucră-tori să spună ei dacă culare desen n-a fost greșit, lucră-torul spune că e adevărat, citește copiii după circulare și dispoziții și te îngroapă pînă la gît...

— Dar despre ce e vorba, Petre, ce s-a întimplat la voi acolo? întrebă soția din ce în ce mai îngrijorată de ceea ce auzea. Nu te-am auzit niciodată vîltîndu-te, ce e cu tine?

— Nu mai pot, dragă, răspunse bărbatul trăgîndu-și adînc rîsulărea.

— Dar despre ce e vorba? Spune limpede despre ce e vorba, că nu înțeleg nimic.

— E vorba de o situație la care trebuia să ajungem o-dată și odată! răspunse bărbatul. Toate secțiile ser-viciului nostru sînt prinse în lucrări care nu pot fi scoase de pe planșă. Întîi: instalația centrală de lapte; lucrarea e urgentă, altfel se oprește producția la toate strungurile care lătează cu apă și săpun — asta e lap-tele. Pe urmă doi: planurile pentru montarea unor ca-zane B.W.; nici nu se poate lăra ele. Trei: comandă de export, proiecte de vagoane cisterne de apă pentru a fi executate la noi, obrazul țirite, e vorba de acorduri între țări. Și patru...

Omul se opri și parcă i se făcu negru înaintea ochilor.

— Ei, Petre, spune, insis-tă femeia.

— Ce să mai spun! Ce pot să mai spun?! exclamă omul parcă colesit de vizi-unea sa neagră. Tu știi ce e aia o uzină electrică?

— Știu, răspunse femeia.

— Ei, uzina electrică a rămas doar într-o turbina care o să mai funcționeze cel mult o săptămînă! La turbina cea nouă lipsec niște piese care n-au fost comandate în altă parte pe baza că le proiectăm la noi. Ei, piesele astea nici n-au intrat în lucru! Și nimeni nu se gîndește la ele și eu nu pot să scot comanda de export de pe planșă dacă vreau să nu mă zboare mi-nisterul în douăzeci și patru de ore. Ai înțeles?

— Femeia înțelesese. Înțele-

Horia Gane

Lumină spre univers

...Mi-a plăcut toldeaua să știa că pămîntul e-o stea și se-ogîndește în semenul lui Soare... Dar niciodată u-n-am înțeles Unde sînt razele lui, La amiază de foc, pe-nsera de răcoare...

Parcă erau spulberate de vînt, Parcă, treclad priate veacuri de spații, s-o-a pier, Parcă s-o-a retras în starea lor, în pămînt...

...Veacuri de-a rîndul am mors tot spre alte Pămînturi, și sintem de veacuri luntrași, Pînă-am simții că e marea rotundă sub valuri înalte, Este rotund și fierbinte sub pași.

Ne-mblucă zece de steaguri la care suflă iadul, Din singela nostru cerul își făcea curcubeu. Dar presimțeam steagul cel simplu ca lălmă Omului, Roșul lui umed și gros.

Ne-am privit țaja-n oglizile de orizonturi, Ne-am văzut ochii atocuprișători, ca un ocean.

Ne-nălțăm pînă-n alte planete gîndirea, Înselții să-mplînim cu o nouă lumină Privirile Omului, În mersul nostru spre zarea Cîit frunța lui Lenin.

Zilele noastre sînt cripl imense de zbor, Ca lumina în umerii stelei polare, Sînt razele timpului, Care converg înapre noi și prin noi Își desfac evantaiul culorilor vii peste zara.

De aceea veghem Să nu se izbească din nou Vrăzmașele gînduri în linștea noastră, Să nu ne-o sfîrșime explozii, Să nu se mai saps în linștea noastră tranșee, Și gropi, milioane de gropi, pentru morți.

Să respire liniștea pe glob, Ca fiecare Om arzînd pe umbra Ce i se zbate vie pe țărîni, Să aducă partea lui de lumină, Din lumina pe care-o trimite Pămîntul spre univers.

Dimitrie Stelaru

Satul nou

Casa lui e spre Miază-zi și Dincolo de ea încep grădinițe — Ascunsă în coronele merilor Nu-i zărești decît intrarea cu uși portocalii Și acoperișul pierdut între frunzela răscopate.

În amiază de vară flăcări incing pietrele — Flăcări ies din pămînt. Străzile ard sub castanii zbrîljiți de soare Și nici o umbră nu te satură.

Vine de la cîmp. Griul cu spicele Ca trestia și boabe de aur Geme undindu-se, La miezul nopții secerișul începe.

Fața lui e bătută de vînt Și arsă de soarele care a dat viață Mării griului colectiv. Vine de la cîmp. Flăcări ies din pămînt.

Coroanele merilor stau aplecate Dar el trece pe sub umbrele încinse, Deschide ușile portocalii ale casei lui Și gălăgios, intră în baie și face un duș rece.

sese alt de bine învîrtit tăcu și nu mai întrebă și nu mai spusese nimic timp de citeva minute.

— Bine, rosti ea în cele din urmă ca sub apăsarea unei mari nedumeriri, dar ei nu-și dau seama că fără curent electric nici celelalte lucrări n-o să poată fi executate?

— Ei! Ei! strigă deodată bărbatul ca și cînd ar fi fost iluminat brusc de o intensă revelație. Ei! Asta e! Asta e! Chiar asta e! Nu-și dau seama, da, nu-și dau seama, închipuiește-ți că asta e adevărul cel mai pur, adevărul cel mai senzațio-nal: nu-și dau seama.

Iarăși se lăsa lăcerea. Din sala de dans se auzea muzica, ritmul tobei. Bărbatul repeta inconștient acest ritm cu degetele în masa acoperită cu hîrtie albă.

— Petre, ești obosit, hai acasă, spusese femeia.

Bărbatul, după ce vorbise atîta, rămase acum cu de-săvîrșire tăcut. Parcă nici nu auzi ce spusese femeia. După lungă vreme de tăcere el îi aruncă apoi o privire vie, scrutătoare și deodată se ridică. Parcă îl mistuia ceva, și parcă era conștient de acest lucru și în mod conștient și parcă cu vo-luptate se lăsa mistuit de acel ceva din el însuși, ca un bețiv ce se dedă vicului în singurătate, fără specta-col și fără cuvinte.

— Stai tu aici, zise, și dis-trează-te că eu am ceva de vorbit cu Otto! Mă duc să-i dau un telefon.

Bărbatul ieși din bulet și o luă pe coridoare. Mergea acum cu pași elastici, obo-seala aceea care îl împleti-cise o oră mai înainte pieri-se. Ieși în stradă. Noaptea neagră și lîrzie ocrotlea somnul adine al orașului de provincie. Omul intră în-tr-un restaurant, scoase o monedă din buzunar și o viri în telefon.

Apelul sună citeva clipe lungi. La celălalt capăt al firului, telefonul țîrîia insis-tent într-un mic hol singu-ratic, în întuneric. Se auzi dincolo de glasvand o mor-măitură, se făcu lumină și un om în pijama intră în hol și apucă receptorul. Să îi avut treizeci—treizeci și cinci de ani. Era rotofei, fără să fie gras și avea o privire ca de pasăre, foarte vie și scilpitoare.

— Alo! spusese el brusc. Cine e acolo? Tu ești, Gion-taș? Ce vrei, dragă, dece m-ai trezit din somn?... Cum?... Să mergem la uzi-nă? Și ce să facem acolo? Să lucrăm? Ce, ești ne-bun?... la ascultă. mă, tu, de la o vreme, nu știu ce e cu tine, îi-ai cam luat-o în cap... Lasă-te, dragă, de chestii de-astea, îi serioș.. Da, e adevărat că sintem cam aglomerati, ei și? O să le executăm, e timp bere-chet. Comanda de export?! Aiurea, cine țî-a spus ție că nu poți s-o scoți de pe planșă? Să ții tu... să ții tu... Să ții tu sănătos în privința cazanelor B.W. și a instala-ției de lapte, azi la prînz mi-a spus pe drum inginerul Bornemiza că aminăm exe-cutarea pe trimestrul următor... Da. Păi sigur! Cum o să rămîni, dragă, cine țî-a mai băgat și chestia asta în cap. Ce? Unde zici că te duci? Ei și? Poți să te duci de pe-acuma. Ce? Crezi că ei nu cunosc problema? Taci că te găsiși tu... A... A?... Aiurea! Și d-ăia ai stat tu toată după amiază și ai lucrat? Fii so-lemn! Fii... Mă, dar tu te crezi buricul pămîntului, taci că depinde uzina de tine! Fii solemn!... Du-te dragă și te distrează și nu mai trezi lumea din somn.

Și cu o scilpire jucăușă din ochi, omul din hol luă de la ureche receptorul și lăra să mai asculte îl de-puse în țurcă și se întoarse checoînd în pat.

Decembrie 60 — Sinaia;

Ion Horea

DEASUPRA TUTUROR

La cariera de piatră din Turda

Cealță îngropase totul, pînă și speranțele noastre de-a mai cuprinde panoramic peisajul pietros. Ne-ampremiuam parcă revărsările vaste care ne-au modelat cîndva și ne-au scos din oceanul sarmatic al unor timpuri necunoscute, din universul acvatic al plutirilor mute, și parcă aveam fețele pietrificate, în piatra acestor tărîmuri ciudate. Și gîndeam: acum să contemplu al oceanului templu și să mă pierd liniștit în albastrul lui infinit, ah, acum să mă clatin peste oginda de platin al acului multicolor unic „chant de Maldoro!”.

Și ce liniște mărețai! Totul înecat în ceață, totul stîns și dus de unde înspre straturii mai profunde, straturii fosile de milenii și zile, de clipe optite, de unde încremenite.

Iar noi urcam din vale în acel Noembrie sfîrșit spre piscurile colosale, spre acel bînuit ocean calcaros trezit în acest început din încrămenea de jos, din timpul necunoscut.

Simțeam cum muntele crește din străfunduri primare și-i spuneam omește într-o intimă implorare: — Spulberă ceața severă, dă prileștiu formele dure, răsuțește fuioarele sure pe copaci, în pădure, din sus de carieră, dincolo de chei, unde n-o să ajungă munții să-i străpungă pe la ora țire, explozia pregătută, din tonele de dinamită!

Nu mai avea loc să viseze fruntea mea. Sus pe creastă peste ceața vastă băteau sondele foreze: repetat ecou dus și-nors din nou, lovituri se răfîng în al muntelui piept, din umărul drept, în umărul stîng, ecou repetat, în tîrim depărtat, chemări peste timp al acestui Olimp.

Și-n prileștiu mărețai, oameni ridicați din ceață păreau să-mi spună o dată cu „țiu bumă”: — Lasă visul furat de timpul prea depărtat ciudatule Maldoro! — Aici, deasupra tuturor, oceanele pietrificate, să fie-acum lăudate!

Și-am început atunci să vă caut, și-am început atunci să vă laud, piatră și om, universal atom, într-o unire firească, o celui ce vrea să zidească, și-a celui ce se vrea zidire, și-ți poartă-n închipuire, lața ta, omene.

În fiecare zi trec pe lângă voi, exploratori ai acestor tărîmuri, cînd deschid ușa casei, și ies în stradă, călcînd pe palmele voastre de piatră. Cînd deschid ușa casei și întors de la lucru vă regăsesc, oameni — pereți, oameni — lumină, oameni — căldură. Iau cuțitul în mină să-mi tai bucata de piene, și simt în lucrarea lui lucrarea discretă a pietrei trimisă de voi la fumale.

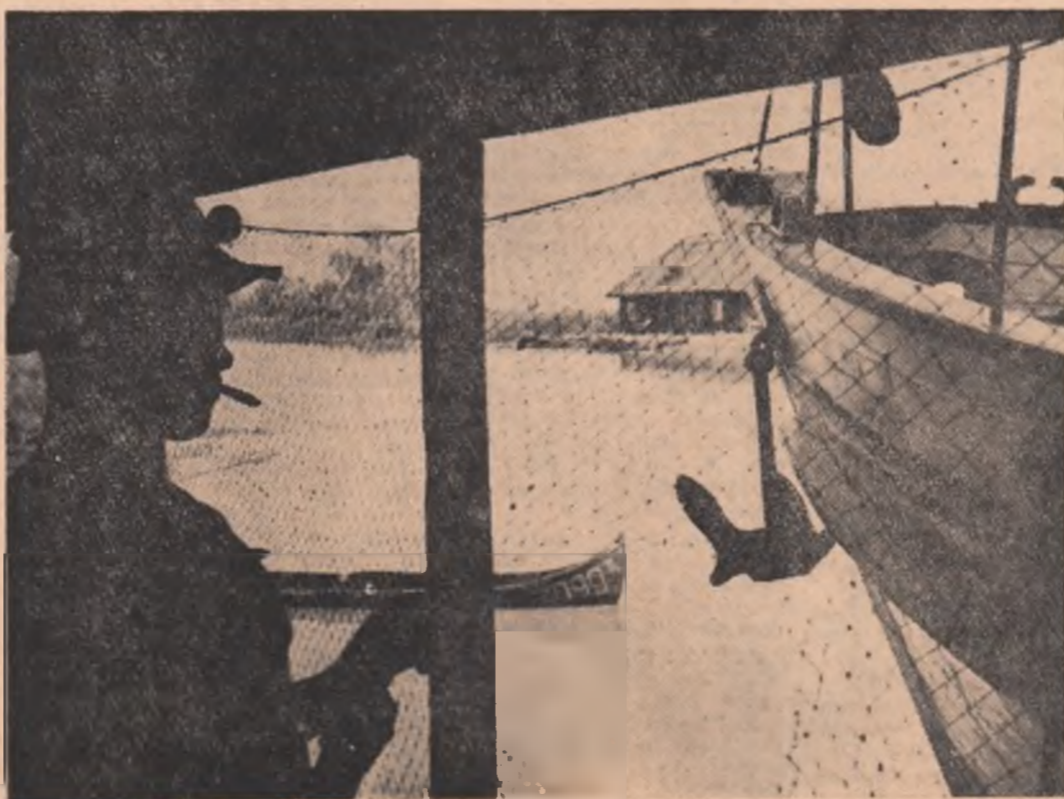
Piatră și om, nedespărțit atom, cînt unic sub soare prin timpurile viitoare, pădure de stilpi în cimpii și ne-mblînzite herghelii cu coame de lumină fluturînd și galopînd peste pămînt, cînd fluviile uriașe în flăcări prînd să se reverse mai sus de ziduri și baraje, lung, peste linii și traverse. Și viaducte arcuite peste genuni, piloni înfiți, cu trunchiurile-necruite de virstele nebănuite a marilor eucalipți.

Soarele dădea la o parte pinzele sure înălțîndu-le departe peste pădure, și te-am găsit în peisajul pînă-acum bînuit om și piatră familiară vatră.

Pe socluri de calcar, diforme, oameni și perforatoare escavatoare enorme, linii ferate, stînci și abis, lumi adevărate, nu închipuire și vis.

REPARAREA NĂVODULUI

Foto: DAN GRIGORESCU

DATORIA

Responsabilul clubului central umblă de multă vreme după „o manifestare deosebită”. Din explicațiile sale, cam încălcate altminteri, se deduce următoarele: tinerii nu trebuie să vină la „joile tineretului” numai să danseze. Dacă anumite comitate U.T.M. de la sectoare nu prea se ocupă de organizare, atunci caută el „o manifestare deosebită”. Pe Jianu, strungarul de la Ateliere, l-a înfilit la o ședință miercuri trecută, la așezare.

lase pentru a doua zi scrierea cuvintării. Și miine seară e „joia tineretului”. Să încercăm a desluși lucrurile. O țigară ar ajuta. O aprinde și-i soarbe fumul cu plăcere. Cum a devenit el în ultimul... Sau, poate, ar trebui să le spună mai întâi de cînd pe șantier, cum erau acum zece ani A-te-liere-le, că de fapt stăteau într-o baracă prizată, nici n-avea loc să te-norci acolo. Ei, asta-i prea de la Adam și Eva. Mai dincoace, adică așa? „Am devenit maestrul în anul 195...” Nu, că pe urmă a fost chestia aia cînd a zis că e prea înțar, a fugit de lucru, că el nu cerea să fie maestrul și... Ce idee a avut atunci moș Pet-cu! „Mă, tu ești zăpăcit, nu te cunoști, te sperii din te miri ce și mai nimica. Te păstoresc eu de azi, auzi? Cîți ani, ai? Două-s-unu? Și nu ești candidat de partid? Lasă că te cresc eu, ai să-mi mulțumești”. Da, moșul a avut dreptate. După ce a devenit candidat de partid și a primit sarcini, l-a îndepărtat, n-a mai dat înapoi.

litate, nu chiar toți tinerii care vor veni la joia tineretului sint strungari. N-are rost să dea acest exemplu. Așa, în ultimele trei luni a lucrat și piesele pentru telescoapele mașinilor de 10 tone, de n-a mai fost nevoie să le aducă din import, și a mai strunjit și câteva piese la antrenoarele de pompe... la toate a propus adaptări, soluții noi. Cum să le spună că s-a făcut ușor de înțeles, plăcut și de loc obositor? Doar tinerii vin la dans, nu la școala de calificare. Pas de mai danseză, după ce vine unul și-ți impune capul cu Noiz-uri, telescoape sau altele, chiar te prinde cheful de vale, cînd auzi! Nu merge. Ah, dacă n-ar fi atîsele și anunțurile de la stație și n-ar fi „cuvîntare”... să le spună el cum crede de cuvîntă, șnur ar vorbi. Cum să nu devie inovator în situația lui? E cel mai vechi în ateliere: cînd e o problemă mai complicată, și acum sint des-tule, de cînd a început reparațiile utilajelor de la noile șantiere, la o adică vin la el: „nea Jianule, mi-a spus tovarășul Grigore că dumnea-tă ai avut de lucrat la bolțuri de-a-asta, cînd s-a-ncepun tunelul — cum le fac, am o comandă de la șantierul II”. Poate să nu explice? Dar de cînd a lucrat el bolțurile, 8 ani în urmă, a trecut vreme, acum știe mai multe și-i vine o idee nouă: „uite-asa, mai omule”. Pe de altă parte biroul organizației de bază l-a trasat ca sarcină luată pentru introducerea tehnicii avansate la strungărie. Asta-i datoria lui de membru de partid, e consemnată și-n hotărîrea adunării generale. Trebuie să facă față.

Desen de ALEX. TIRZIU

ACEA ZI...

Printr-o că aveau treabă „in centru” la ora 11, iar demontarea pompei de beton, care se infundase, a tinut pînă aproape de 10 — mecanicul Gheorghe T. a cerut inginerului Albu o mașină să-l nepeadă pînă unde avea el nevoie, fără a înțelegere. Văzuse de dimineață o „Tatră” trimisă de la depozit cu nispe fier beton și se bucurase — oricum, în cabina „Tatrei”, dacă soferul mai închide ochii și oamenii se înghesuie, încap, de bine de rău, în 3 persoane. Era frig și n-ar fi vrut să călătorească 5 km. în lada vreo-ni besculante. Inginerul Albu i-a promis și acum Gheorghe T., aflat acasă la el, în fața oglinzii, aranjează colțurile gulerului de la cămașă, mormăind nemulțumit.

— Ei, asta-i! Imi ții predici de parcă m-aș duce pentru prima dată. Ti-am mai spus: e o zi mare pentru el. Trebuie s-o respect și eu, în felul meu. Parcă n-ai ști! — Respect-o, dragă, dar să nu pătești ce-ai pătit cu Gheorghe... Că după ce l-ai respectat și l-ai bătut capul cu el, a plecat de pe șantier și nu ția zis nici bună ziua, măcar. O mașină frineză lângă baracă și peste puțin Petre Crăciun, înălnul fierar betonist, subtil și negricios, intră grăbit în odăie, fără să mai bată la ușa. — Tovarășe secretar, a so-si mașina. E și inginerul... a-dică tovarășul Puiu-cu. — Bun, merge acum, numai să-mi iau șapca. Ia să te vad. Arăți bine, pantalonul călcați, tuns — îni place. — Les amîndoi pe ușa și lângă mașina secretarului fi face semn. — Hai, urcă-n cabină. — Dar dvs? — În lada, nu deger eu pi-nă-n centru. Inginerul Puiu-cu și Crăciun protestează, dar Gheorghe T. îi zorește să nu-nirze și so-ferul pornește mașina. În primele minute de drum nu simte frigul, mai bine zis nu vrea să-l simtă. Unde e-o fi dus „Tatră”? Treaba e fi, dar era bună acum, mergea și el în cabină.

culo, prea e răbă, nu se potrivește cu paltonul maro „cel bun”, pe care-l poartă acum. Cu greutate aprinde o țigară și i se pare că asta îl mai încălzește. Nu-i iese din cap povestea cu Gheorghe. Nevastă-sa l-a cam lovit, lăra să-si dea seama, desigur. La durn și pe el — mai ales că în legătură cu Gheorghe auvese o atitudine plină de grijă... mai mult, de tact... nu, nici așa nu! Cuvîntul: altul, nu-l găsește acum. — Mă rog, asta e atitudinea lui față de oameni. Că unii nu apreciază mai țirziu — lie, nu-i grav — el și-o menține. Parcă acum nu putea să se suie în cabină? Crăciun e mai ținar, ar fi stat și us. — Dar, ajungea șoi la comitet, nu putea să-l lasse. Tocmai azi? În centru, parcă e mai frig. Sau l-a pătruns răceala? Să mai aprindă o țigară. De unde, că mai erau două, dar s-au scuturat de tot. O să-si cumpere altele, că uite, coboară a-cuma. La secretaria tehnică în birou mai așteptau și alți candidați de la celelalte sectoare ale șantierului. Ii lasă pe cei doi tineri și dă o țugă pînă la debit. Cînd se întorce la vede într-un colț, singuri, destul de stîlnici. Secretaria îl mustră subliniind cuvintele: — Lași băieții singuri, tocmai acum? Oricum, puțină delicatețe! N-ai deloc grijă de ei. Gheorghe T. dă din uneri. — Ce-au două femeie pe ziua de azi de-i fac morală? — Dar, dacă stai și te gîndești bine, asta ar fi singura posibilitate... aprobă ceia-lalt. E viot, înalt, bine legat, are nasul puțin cîrn obrazii roșii sănătoși. Și adaugă: eu, bine-înțeleș că nu s-a caut; dar tu, ai grijă, e foarte greu... — Am să cobor pe toate vările astea, mai spune o dată primul stringînd harta, făcîndu-si sul gluga hanoracului. Sint sigur că am să-i ies în drum. Nu se poate! Undeva pe șai ter imi eade în cămină. — Se ridică și ceia-lalt și lă-cu-l încruntați ambiționali, pornește amîndoi spre usă.

Seara celor mai triste gânduri

Hanoracul, tobla de piele și ciocanul. Silueta geologului de abia se desenează în lumina albicioasă a lunii. Numai pașii se aud cu perseverență lovind pietrele potecii. O perseverență includată. O perseverență vecină cu încăpăținarea. Perseverență în care simți prezența multor convingeri. Si silueta lui întunecată înaintea, înaintea... Jos, în vale, lumina lunii atinge fața fluviului și se revărsă în reflexe grele ca de mercur. Dincolo, munții negri și pădușorii adăpostesc mari mine și mari zăcăminte de minereuri. Dincolo. La o distanță atît de mică, aceeași roci, aproximativ aceeași formație geologică. În plus, aici, chiar pe pămîntul unde calcă el, urmele unor vechi explozări. Oamenii acestor lucruri de meserie mineri. Mineri care acum ețiva generații căuănt de lucru prin alte părți. Nu sint acestea destule certitudi-ni? Omul ținar, negricios, potrivit de statură, se oprește ne-

Disparitia

Pe unde naiba o fi putut să dispară? — Crezi că a dispărut, sau a apucat-o cine știe pe unde? — Nu. N-a dispărut. Dacă ar fi dispărut, n-aș mai avea pic de încredere în propria mea persoană și în toate su-pozitiile pe care le-a făcut cap-ul asta. — Atunci? — E pe aici, spre nord-vest, prin vâlce alea sălbatice... Omul se ridică în picioare. E potrivit de stat, cu ochii rotunzi, serioși și inchiși la culoare. — Uite, vezi, pe aici, pe unde harta e acoperită de pădure dar nu are reliefuli de amănunt... Și privindu-l tovarășul în ochi: Dacă mă aju-ți tu, căutăm mai departe pe partea cealaltă, eu am să cobor pe ele și ai să mă răscote-lesse pas cu pas...

hotărît în mijlocul poteci și deodată pornește direct prin pădure, prin noapte, pe un drum numai de el știut. După un timp începe să se audă dudu-țuul unui motor. Apoi, și un uruit de metal pe piatră. La sondează ar trei becuri și două perchei de ochi. — Ceva nou. Barbulde?... — Nimic, tovarășe inginer!... Privirile sonderului par să se ferese de ale sale. Iar el insistă copilărește, aproape îl imploră... — Nimic, nimic?... Sondorul calcă apăsăat, apu-țu de cilindri de roată extra-să și l-i pune sub noș. — Poftim: sterili și iar sterili. Exact ca la început! Inginerul se uită la el cu teamă. — Nu mai crezi nici mata, nene Barbulde? — Nu mai cred! Sondorul masiv, cu miini mari, care strunese granițele, încă se fe-reste de privirile lui... Nu mai cred, tovarășe inginer, nu mai cred pînă nu văd. Niciodată nu mi s-a întîmplat așa ceva. Si deodată îl cută privirile. Si se vede bratul cu mina sa mare. Dar ascultă la mine, tovarășe inginer știu și eu un lucru. Fără să dai de greu nu poți să scoți la lumină ceva bun. Si de ata stau, tovarășe inginer: flîndeză lui placi. Fi-inda te vad că tu esti om care dai înapoi la greu.

unde umbra se ghemulește sub tulpinile tăcute-ale fagiilor. Trebuie prins! Pe sub zhorurile-nalte-ale cocorilor, gîndurile tale se deschideau ca un compas, desenînd peste tălăzuirea împietrită-a pădurilor liniile precise-ale proiectului vieții. Unelte geologilor au sculptat din nou în lumină: capace pentru fuga petrolului. ...Și în păduri a răsunat deodată mugetul sălbăticului învinse, și orizontal întreg a început să-si filiiie aripile în jurul sondei. Miinile tale rupseseră pinzele de pîlanjen ale liniștii de pe întregă priveștă. Sint două primăveri de cînd vîrșia dealurilor a început să se măsoare cu o unitate nouă de timp: respirația sondei, de cînd petrolul și-a întins înfilit crengi spre soare. Și oamenii au botezat dealul cu numele tău.

poate, ce flință curioasă face șanțuri neterminate, ce flință curioasă poate avea capriciul de a merge pe poteca pe care mergi și tu și de a sfărîma lei-colo cite-o piatră pentru a-lăsa apoi bucățile-n drum. Ei bine, află că lângă acea piatră sfărîmată e foarte posibil ca un om, negăsind ceea ce căuta, să fi trăit amara dezamăgire a întrebării: „Oare nu merg pe un drum greșit?” Sau dim-potrîiv, lângă acea piatră sfărîmată e foarte posibil ca tu-mul sentimentului de izbîndă să fi împletit înima unui om, deosece ținea în mină roca mult cutătată cu ajutorul că-reia a descoperit un nou fi-lon, o nouă bogăție a țării no-astre.

In abataj

avind serioase argumente și înfiție. Oamenii cu care lu-crat însă au crezut și mai mult. Au crezut nu din pričina unor argumente, ci din pričina speranțelor lor dintodeauna. Nis-toran, de exemplu, acest flă-cău masiv, plin de viață, neam de neam de mineri, a fost ar-tificier la Bicz, la „tunei in-trare”. Artificier fruntas, cu mulțe prime încasate, cu fo-tografie la panoul de onoare. Dar cînd a auzit că se va re-duce la viață regiunea în care a mineriț bunicul său, regiunea în care se află casa sa, familia sa, și-a luat rămas bun de la tovarășii și a ple-cat. Lucrase în mina de cărbuni, lucrase în mina de aur, în mina de fier, pușcase tuneluri, dar niciodată n-a fost mai e-moționat decit cînd a intrat cu inginerul Dumitrescu în gale-ria secundă, cu armături pu-

ing de meserie, și două șfar-foare. Cu Dumitrescu îi teagă o veche prietenie, încă de pe băncile facultății. O veche prietenie, dublată de admira-ție. Din pricina asta, poate, a ales lucrurile de-alc, atît de grele dar apropiate de priete-nul său. Si el, și soția, și cele două ajutoare urmăresc aceeași zonă de mineralizare. Fac căutări, supoziii și lupă cu șiretenia mineralului. Iar noaptea se-n-euie bine-n casă din pricina urșilor.

Și lă-că-ntr-o noapte, în fereastra înnegrită se aud bătăi precipitate, și glasul unui om care a alergat cu saftetul la gură strigă: — Miha! Viorică! Alo! Deschideți! Miha! Viorică! Sint eu, Dumitrescu. Cei doi tresar. Un chibrit scapără. O lampă cu carbid capătă flăcără ca o elipsă al-băstruie, un zăvor este tras și omu slab, suplu, cade în bra-țele tovarășului său: — L-am găsit! — L-ai găsit?... Ura! Unde? Cum?... Nimeni nu-l mai întrebă cum a putut ajunge pînă aici, pe întuneric, ațitia kilometri, cu atîtea prăpășii. Din ca-mera de alături vin și cei-lalți: — Unde l-ai găsit, cum l-ai găsit?... Omul îi învaluie pe toți in-tr-o privire fericită. Și trage tobla în față, îi desface cu degete nervoase cataramele și scoate dinăuntrul un cilindru mare, lung, galben, și apoi în-că unul. — I-am scos de pe lățime. E un filon foarte gros. Sondorii încă mai sînt... În lumina albastrie a lă-m-pii de carbid, cristalele gal-bene strălucesc. Toată lumea le cercetează cu sfîntenie, le admiră în tă-cere. — E mult?... întrebă cînd-va cineva, trecînd peste emo-ție... — Dacă facem legătura cu ce există spre nord, cred că 30-40 kilometri... — 30-40?... minile se în-dreaptă încet spre buze, a ul-mire și admirație. — Da! — omul suplu se în-dreaptă spre hartă — ... știți de ce a trebuit să-l urmărim atî-ta?... Simțam că pînă la lăni-ștă pe 300 de metri, că în-aici Vedeu, în scopul mării năstăturii. Simțam că acolo era și răpă, rîmînînd o parte deasupra și o parte mult mai jos. Urme-le noastre nu duceau nicăieri pentru că l-ai căutat în spațiu rămas gol. E clar, tovarășii? — E clar! răspund toți, a-proape strigînd de bucurie. A trecut vremea.

Vestea

A trecut vremea, Dumitres-cu a fost chemat la București, într-o funcție mai mare, Mi-hai Popa a rămas șeful șan-țierului. Este un bărbat ținar, bine legat, are un zîmbet jovial, fața deschisă, nasul puțin cîrn, obrazii roșii, sănătoși. Astăzi, în locul vechii ba-răci, este un adevărat șantier, plin de oameni. Viorică, soția lui, conduce lucrările hi-drogeologice care vor arăta celor ce vor pleca exploatarea minei: modul în care trebuie consolidat terenul, pen-tru că așa cum am spus, tot înaintînd pe drumul vechilor galerii, artificierul Ion Nis-to-ran s-a înfilit în miezul muntelui cu sfredelul sondei lui Ion Barbu. Emoția a fost nemaipomenită. S-au întîlnit cu toții pe versantul dinspre fluviu și au calculat: da, era exact cum prevăzuseră, e unul dintre cele mai mari ză-căminte de acest gen din țară. Au început să vină și alte sonde, alți și alți geologi, o întreprindere întreagă de ex-platoare a luat ființă. Proba de minereu și-a luat drumul spre furnalul Institutului de cercetări miniere. Se așteap-tă o zi, două, trei, urchile sint ciulite doar spre pașii facto-rului, iar cînd, în sfîrșit, mult așteptata veste vine, din piep-turile tuturor izbucnesc urale: — Am să pușc, tovarășe in-giner!... Peste două săptămîni, în-tr-adevăr, demnătura lui a ră-sună pe gura sondei, deasupra muntelui. O fi însemnat ea ceva?... Cu 300 de metri mai jos Cel cu care se sfătua Du-mitrescu la începutul acestui raportaj, inginerul Miha-i Popa, locuia într-o baracă ve-che, în mijlocul pădurii, îm-preună cu soția sa, hidrogeo-

— Craiova.

— În cele două poezii de dragoste, naive-sentimentale, se resimt influențele unor lecturi nesemnificate din Eminescu și Vlahuță. Trimiteti alceva.

— București.

Vă solicităm trei lucruri: poezii cu o tematică mai actuală, un scris mai ciuț și numai pe o singură parte a coșului de hirtie și — pe lângă pesonidomul adoptat — numele și școala unde învățați.

— București.

Intors de pe front este un cald nerezit după celebra poezie Să m-aștepti, de Konstantin Simonov. Celelalte încercări nu conținuau nota personală, rămânând simple mimiări de factură simbolistă (Albastru) sau naționaliști versificate, pigmentate cu false valori emotive („basmele bunicii”, „pitici” etc. din poezia Pe schele, noaptea).

Notația laconică din Adio, interesantă ca exercițiu poetic, e totuși nerezită din pricina afirmației seci la care recurge.

În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

Poezia minei nu e-a transmis cea ce promise titlul. Versurile sînt înecate de descriptivism (locul de muncă, organizarea muncii și cîteva elemente „picturale” de decor)

și de generalități care nu au putere de comunicare poetică (vezi finalul poeziei).

Văditi însă o deprindere a prozodiei și o oarecare stăpînire a mijloacelor poetice. Versul are cursivitate, o „contabilitate” corectă (poate prea corectă și prea monotona).

V-am cere mai multă îndrăzneală, mai multă atenție și stăruință asupra conturării universului sufletesc al mineurilor, mai mult minereu poetic de calitate. Veți putea realiza toate acestea numai coborînd în orizonturile cele mai adînci ale sufletului omesc, cu naturalitatea cu care dv. înșiva coborîți în mină.

— Gherla.

Comentariul nostru din numărul de 15 septembrie 1960 este confirmat de noile versuri. Vrem să vă spunem, totuși, cite ceva în plus. Amintire, orizont, Istorie, Preludiu și Iubirile toamnei, deși pornesc de la intenții laudabile,

rămîn nerealizate, datorită ideilor poetice neclare, nesustenute de comentarii lirice ca: „Păi... să vezi, ce nu-știu-lefi, se bibii omul.”

În Amintire, spre exemplu, citeva creionări aluzive ca: „aurul recolții, roșu răsărit, zărite în cloacă, un cîntec nou etc. nu ajută la conturarea „visului” și a simbolurilor sale atît de cețose. Din cele 12 versuri ale poeziei Istorie, singurul frumos, în care de fapt se concentrează ideea poetică, este penultimul: Din ierbele pitice m-am înălțat pădure.

Poezia merită să fie reluată, pornind de la ideea de mai sus. Cităm din Constructorul, strofa penultimă:

Pierdut undeva între cer și pămînt

Ca un punct negru,

Urmărit de brașul drept al macaralei,

Constructorul clădește.

La picioarele lui se așterne

Ingrămădit în furmurele serii.

Finalul scade, mai ales prin reluarea unor versuri fără ca

ele să fie potențate cu noi valențe poetice.

În Cîntecul partizanului reușii în parte reconstituirea momentului evocat; din păcate, însă, nu depășii cadrul mototului din Cîntecul de partizan de la care porniți, iar ideile poetice și tăiați aripile și îi convertiți greșit sensul pe care îl are în cîntecul amintit. Visul de fericire al partizanului căzut în stepă nu rămîne îngropat sub movila peste care se leagă ierbele înalte ci, preluat de tovarășii lui de luptă, el va germina în sufletele oamenilor și va prinde viață preutindeni.

Sfera tematică al prefera-o — ca în Constructorul — mai apropiată realității pe care o cunoașteți.

— București.

În ciuda bunelor intenții, compunerile dv. au idei discutabile, din pricina unui slab nivel ideologic, conjugat cu nestăpînire mijloacelor poetice și folosirea improprie a cuvintelor.

Nu arateți, versurile sînt imbecile de banalități și observații rudimentare, de natura celor de mai jos:

Ce dulce-i la mare!
Caldă-i raza de la soare!
Chiar în prima fază
Trupu ții-l bronzează,
etc.

— Duma Gheorghe Dionisie — Nărtășești.

Nici floarea din inima mea, nici Primăvara cu roșii flămuri, nu depășesc notația cu pretenții de transcriere fidelă a unor sentimente care în realitate sînt livrestice și

provocate. Străbat în ale grandilovența gestului prost mascată, însoțită și de o recuzită poetică uzată. Versul care dă titlul celei de a doua poezii este voit colorat pentru a salva — fără să reușească — restul poeziei de neutru și banal.

Amintindu-ne peștile de anul trecut — evident mai bune — ne întrebăm de ce ați renunțat la reflectarea realității ce vă este familiară?

— Timișoara.

Este contrarietate la dv. amestecul de plasticitate și prozaism, de prospețime și caducitate, de autenticitate și livresc. Din păcate, negativele predomină. Cîteva ilustrații: În orașul în care a căzut prima zăpadă, dîndu-i aspect de carnaval:

pomii sînt arlecchini
și miil de vrăbii duc
scrisori de fulgi
spre cerul azi din ce în ce
mai gri
și vezi chiar convorbirile
la colțuri sînt mai lungi.
...
un oaspe a sosit în albă
uniformă
și difuzoare, vibrant,
vreau (vor!) să-l conducă etc.

În aceeași poezie (Tablou), apar versurile:

...e-o muzică ce face slujba
s-o întîrzi (?!)
...pe ziua de azi am fost
și eu bolnav
și deși nu-l frumos, cine
vrea, să-l condamne.

Sau în poezia Fastel:

...gîndul meu spre tine zboară
în complexul vieții mele... etc.

Tonalitatea generală a poeziilor este sumbră, cu un orizont limitat și mărunț, respirînd atmosfera închisă a celor patru pereți în care va consumați meschin și insinurat (Cîntec de iubov, — de ce iubov și nu dragoste? — Florile, Refren de iarnă, Pelerinaj).

Deschideți larg ferestrele și ușiile și ieșiți printre oameni, pentru a putea scrie despre ei și despre epoca în care trăiți.

— Iași.

Corect construite, vîndu un mai vechi exercițiu, lucrările dv. au totuși ceva artificios care le barează drumul spre inima cititorului. Le lipsește dezvoltarea, naturalitatea și tensiunea lirică, în locul căreia folosiți excesiv afirmația nudă, care vă împinge spre retorism.

Poantele finale sînt și ele artificiale, cită vreme nu se integrează organic poeziei. În fine, imaginile poetice sînt rare și anemice, de cele mai multe ori comune. Credem că rîul principal împotriva căruia trebuie să luptați este rutina și, în plus, „generalitatea” care este în fond o altă fațetă a aceluiași defect esențial: necunoașterea vieții.

— Reghin.

Sînteți la primii pași în poezie. Trebuie să citiți foarte multe versuri și studii critice. Grupajul trimiș este insuficient pentru un comenta-

riu critic. Așteptăm și alte lucrări, mai concludente pentru posibilitățile dv.

În privința cercului literar „Mihai Beniuc” din Reghin și a inactivității tov. Balosin, vom anunța Comisia de îndrumare a cercurilor literare de pe lângă Uniunea Scriitorilor.

— București.

Sînt prea copioșoare influențele poezilor lui G. Coșbuț și Șt. O. Iosif. Abundă descrierile plate și afirmațiile seci. Din cînd în cînd apare și cite un amănunt indecent ca în poezia Iubto.

Reveniți după o triere mai atentă a versurilor.

— București.

Silviu Guga. N-ați depășit faza notației brute și a influențelor. În mărturisirile lirice am vrea să distingem timbrul dv. poetic și nu pe al altora. Lucrați mai mult și nu neglijați lectura.

— Cealău.

În poezia Bistrița am întrezărit unele posibilități. Trimiteti un grupaj de versuri care să ne permită o cunoaștere și o discuție mai aprofundate.

LANDA MIHAIL — Bicaz; PETRU BALMUȘ — Vaseni; CARABULEA VIRGINIA — Constanța; CHIRA VERA — Tîrgu-Lăpuș; N. BARAT — Izvoarele; PIU POPESCU — Moinșeni; TRIFON MISCHIE — Arad; BOTEZ MARIA — București; ALBOI I. GOGU — Călărăși; TEODOR HARDON, POPESCU I. IULIAN — Reșița; FELICIA POPA —

Drajna de Jos; IONESCU B. BUCUR — Cîmpulung-Muscel; MILTON FANNY LEHRER; A. R. DELEANU — Oradea; ZAMFIRIOV; CORNELIU PANTRU — Sighișoara; ION GH. VASILESCU — Găești; AIFTINCA MARIN — Pomlăra; C. ELINESCU — Bacău; ZLĂVOG ION — Serbești; IOAN ODOBESCU — Satu Mare; NICOLAE ȘTEBAN — Timișoara; KOGĂLNICEANU GH. — Botoșani; CIOBANU MIHAI — Tr. Severin; IOAN MIHAI NĂSTĂSESCU; N. ISAIA; IOAN ANDRONIC — Cozla; ZAMFIR GHEORGHE — Cozla; M. LEGA; MOSOARCA VASILE — Oravița; V. CIOCMĂREANU — Sibiu; ION POP CIUBĂNCANU — Sibiu; VICTOR VIȘAN — Co-

păcioasa; CEZAR FLORESCU; ION SÎNGERANU — Oena Mureșului; C. LUPESCU — Constanța; TASCIANU ȘTEFAN — Brașov; BOTEZ MARIA — București; NICOLAE BIXY MOCANU — Poiana Lacului; MĂTĂȘARI ION — Luduș; MIHAI CUPCEA; ELISABETA GUȘE — Aiud; ȘERBU NICOLAE — Cubleşul Someșan; PETRESCU GHEORGHE — Turnu Măgurele.

— București.

F. N. NICOLESCU — București; N. R. MAZILU — Vișeu de Sus; OANA DĂNESCU — Tîrgoviște; VASILE DUMITRU SARĂOANI (MITICA LĂCĂTUȘU) — Roman; ANGHEL MOISE ROMAN — Năvodari.

— București.

DEOCAMDATĂ NU.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării sufletești.

— Anina.

— În toate versurile sînt prea evidente procedeele laboratorului poetic, „gesturile profesionale”, în dauna ideii și a imaginii poetice, a tensiunii și a vibrării suf

PAGINA ELEMLOR

Cam am scris...

Am scris Cumpăna în vara anului 1948. Eram în acea vreme profesor de artă dramatică la Conservatorul Muncitoresc. Cursurile începuseră după masa țirziu, când elevii mei lăseseră din producție. Mi-aduc aminte că în acea zi de luni l-am așteptat mult peste ora convenită pe cei care lucrau în fabrică, în uzine. De obicei alergau de la lucru la școală, împinși de dragostea lor aprinsă pentru teatru. În sfârșit au venit și parca erau alții. Transigurați, cu sufletul la gură, cu ochii plini de lumină, mi-au povestit că în ziua aceea a avut loc naționalizarea marilor întreprinderi. Apoi mi-au relatat cum s-au desfășurat lucrurile, cum au primit muncitorii acest eveniment extraordinar. Emoția ne-a cuprins pe toți. Li cunoșteam bine pe acești elevi ai mei, li iubeam mult, știam eforturile pe care le fac ca să muncească loctiv ziua, să elargască seara la Conservator, să învețe, să cunoască alte lucruri decât celele la care fuseseră limitați până atunci și bucuria viguroasă cu care pășeau în acea seară pragul unei vieți noi, a determinat în mine, care scriesem până atunci o literatură lipsită de fior și de perspective revoluționare, o frământare, un zbucium adânc și înaltor.

Așa s-a născut dorința de a scrie o piesă în care să oglindesc marele eveniment și pe oamenii care, la o dată de seamă, au rămas în istoria noastră. Am gândit să scriu o piesă în care să descriu viața și gândurile lui Mihail Neacșu, care în acea vreme trăia în exil în țările străine, dar care în suflet încă purta în el o parte din țara sa și din oamenii ei.

Pentru a o scrie, în diverse etape, am vizitat o fabrică de textile din București și am căutat să cunosc mai de aproape chipul lui Anton Vadu și fie cât mai autentic, cât mai viu. Sigur, nu am reușit să scriu de la început în forma în care a ajuns pe scenă. Mi-aduc aminte că uneori mi se păreau neînțelese o critică, o observație, ca să ajung pe urmă, întorcându-le pe toate fețele, să-mi dau seama de justetea lor, să-mi dau seama că a scris nu e o treabă chiar atât de ușoară. Când a scris implică neapărat respectarea adevărului, implică o mare răspundere față de cei cărora pretinzi că le spui adevărul, implică o cunoaștere adevărată a cauzei, a ideologiei pe care vrei să slujești și o profundă disciplină în toate manifestările tale de om care a acceptat-o cu toată convingerea.

Piesa *Oameni de azi*, care tratează tema alipirii intelectuale în rândul unii sat, și în același timp drumul unui sat către colectivizare, mărturisesc că a fost scrisă de două ori. Prima versiune avea un mare defect: eroiul principal, doctorul Murgu, părea că se zbate singur în mijlocul aceluși sat, din care nu se vedea mare lucru. Părea că era o creație singulară. Traian Selmaru, cu care m-am sătut de multe ori în vreme ce lucram, o avut atunci privirea lucidă care mie mi lipsea. În a doua versiune a piesei se vede mult mai limpede, nu numai cu cine luptă doctorul Murgu, dar și cine îl ajută, datorită căror oameni ajunge la fermitea și înțelegeră marea pe care o dovedește în actual ultim.

Pentru a scrie această piesă am cucerit multe spitale și dispensare, și din regiunea București și din jurul Buzăului, unde l-am întâlnit pe eroiul meu. În general, scriitorul împletește și topește la un loc multe chipuri întâlnite în viață, ca să zugrăvească un tip. Rar, rar de tot, omul pe care îl întâlnești poate fi luat așa cum e, poate fi transpus în literatură de-a dreptul, poate servi adică tema arti de bine cum a servit în rândul doctor pe care l-am întâlnit lângă Buzău. După ce am scris piesa, m-am întors din nou în viața doctorului C. M., și face saltul calitativ pe care îl face doctorul Murgu în piesă. Nu

m-am înșelat, Doctorul C. M., cu care am păstrat legături prietenești, o ajuns azi un om mai ocrotit, mai viu, mai dinamic decât eroul meu. Viața depășește scriitorul și de aceea sarcina noastră e să ne ținem mereu în pas cu ea. Pe lângă pe care i-am zugrăvit în *Oameni de azi*, în *Vadu Nou*, în *Viața și feciorii lui*, i-am cunoscut și înainte de război, mergând, la nevoie, la țară, și fără greș, în fiecare vară, în același sat. Socotesc că acest fel de documentare „la nevoie” poate fi folosit pentru un detaliu, pentru o anumită problemă în care trebuie să pătrunzi mai adânc, dar că adevărata documentare nu se poate face decât trăind cât mai mult între oamenii despre care vrei să scrii.

Trei generații nu mi-a cerut o documentare specială. Este vorba în ea de o lume burgheză pe care scriitorii de vârstă mea au cunoscut-o vrând-nevrând. Dacă tema s-a desenat limpede în mintea mea în vara anului 1955 când am scris-o, personajele, caracterele, întâmplările care o servesc, mi se imprimaseră în memorie din copilăria poate. Pe ocele mele sufocate și strivite de o viață de familie plină de ipocrizie, de falsitate și de plătinde, împiedicate să se realizeze pe plan social, împiedicate să trăiască până și cele mai autentice sentimente ale lor, vâlcându-se în remanșe sau alungându-se într-un desmăț care de fapt nu le dă nici o satisfacție în afara de iluzii — repede desartă și pentru ele, — ce se răzbuță pe cei care le stăpinesc, le-am întâlnit bătrina sau doar repede îmbătrânite de uzură, în anii dinainte de război. Pe Veronica, fata care scapă lațului familiei burgheze, am cunoscut-o în mai multe exemplare, mai țirziu. Ea s-a rupt din lumea veche și s-a integrat cu cinste în cea nouă.

Nu mi-a fost greu să scriu piesa. Când am prezentat-o Teatrului Municipal, consiliul artistic a fost de părere că lipsește din ea un element de comedie, care să învieze pe alături a această dramă care se repetă ca un leu morț. Am găsit-o abia atunci pe Domnișoara Macricea mică, fata bătrână care, într-adevăr, lipsește din galeria de personaje a familiei burgheze, care era totuși un fenomen frecvent al acelei societăți, și care

sa putut lega organic cu întregul, pentru că ridiculul ei e căpșuit cu destul tragic. Domnișoara Macricea nu e numai caricatură, ea e o victimă a ocelor concepții, a ocelor rânduiri, a oceleii lumi.

Dacă e vorba să colaborăm în amănuntele muncii scriitorului, cred că ea diferă de la scriitor la scriitor. Pentru mine, zbuciumul cel mare are loc înaintea de a începe să scriu, în perioada în care lucrurile, ideile, planul de desfășurare al acțiunii, caracterele mi se clarifică. După ce încep, nu mai simt nici zbucium, nici neliniște. Dacă personajele sunt bine gândite, în clipa în care sunt puse față în față, acționează și grăiesc conform caracterelor lor, cu un firesc, cu o logică, cu o voință proprie, împotriva căreia tu aprobezi că nu mai ai nici o tărie. Dacă însă nu sunt bine gândite, o iau răzna și, natural, textul se umple de contradicții, iar tema și mesajul tău sint primejdii. Socotesc de cea mai mare importanță perioada aceasta de pregătire, de proiectare a unei piese, a unei nuleve de pildă. Toate aceste măturări nu trebuie toate drept declarații pline de satisfacție o cuiva care e convins că a făcut foarte bine tot ce a făcut. Un scriitor, chiar dacă e multumit uneori de o pagină, de un capitol, de o scenă scrisă de el, se mustră mereu că altele nu l-au izbitut la fel, și până la sfârșitul vieții vrea să se depășească, vrea să scrie și mai bine, și mai eficient.

Aceste măturări nu sint decât împărtășirea unei experiențe literare.

Iuică Dumitrescu

Știați că...

- Acum o sută de ani, în aprilie 1861, a apărut primul număr din *Revista română*, publicație cu caracter enciclopedic, la conducerea căreia s-a aflat Alexandru Odobescu. În paginile acestei reviste a fost publicată, prima dată, postum, lucrarea lui Nicolae Bălcescu *Istoria românilor* sub Mihail Voevod Viteazul. Tot aici a apărut întâia oară și *Clocot vechi* și noi de N. Filimon, primul nostru roman realist.
- De la Costache Negruzzi ne-a rămas în manuscris, încă inedit, un manual cinezic intitulat *Vînătorul* cel bun sau mesetugul de a nu-ți fi urit.
- În luna 1866, Al. Odobescu a vizitat muzeul „Ermitaj” din Petrograd, exprîmîndu-și apoi prin scris marea sa admirație pentru colecțiile cercetate.
- Alecu Bassarabescu, tatăl nuvelistului I. A. Bassarabescu, a fost ocol de clasă cu Nicolae Bălcescu și Ion Ghica, la liceul „St. Sava” din București.
- În februarie 1848, în timpul revoluției burgheze din Franța, Nicolae Bălcescu manifestează entuziasmul pe străzile Parisului, pătrunde o dată cu mulțimea în palatul regelui Ludovic Filip și rupe o bucată de cafea din tronul acestuia, trimițînd apoi o porțicică din ea lui Vasile Alecsandri.
- Între Nicolae Bălcescu și Vasile Alecsandri a existat o caldă și nezdruncată prietenie. În aprilie 1852, cînd primește vestea că Bălcescu și-a îndreptat puțin sănătatea, mistuită de o necurătoare boală, Alecsandri îi scrie aceste emoționante rânduri: „Nu-ți pot spune bucuria ce m-a cuprins, cînd am primit scrisoarea ta și am cîntat-bunele știri ce-mi dai despre cum stai la sănătate... Mă simt fericit de această știre, parca așa și cum păpat o lume întreagă, căci te iubesc ca pe un dulce frate și așa voi să împart cu tine zilele și sănătatea ce-mi sint hărăzite de soartă”.
- Spre sfîrșitul vieții sale, Dimitrie Anghel lucra la un roman fantastic intitulat *Hipparc și Didona*, din care a publicat numai un singur fragment în revista *Flacăra* nr. 22 din 1911.
- Forma actuală a sonetului a fost inventată de poetul italian Giacomo da Lentino, în secolul al XIII-lea.
- După ce traduce Moartea șolmului de Maxim Gorki, în revista *Tara noastră* din 5 aprilie 1909, Liviu Rebreanu traduce mai multe povestiri din Cehov, pe care le publică în *Universul literar* din 1915 și pe care le reunește în anul următor, 1916, într-un volum intitulat „Gura femeiei”.
- Cunoșcător roman Cimentul al lui F. Gladkov a fost tradus la noi de Ion Pas, în 1928.

O carte instructivă*

În urmă cu aproape cinci decenii, revolutia de neajungătoare ca care erau administrate muzeul și muzeul de arheologie, fapt care dăduse la degradarea unor piese deosebit de prețioase, Fr. Șirato constată că, adăpostit în locurile cu totul necorespunzătoare, tezaurul artistic și istoric „nici nu e cunoscut de public”. El stăruia asupra necesității de a se edita ghiduri alcătuite la un nivel de popularizare fără exces de erudite, capabile să stîrnească interesul pentru muzeul bucurestean.

Editura Meridiane a pus la îndemîna publicului de astăzi, și mai ales a tineretului însetat de cunoștințe și de frumos, o asemenea călăuză cuprinzătoare, înfățișînd marile comori adăpostite în cele 46 de muzee, expoziții permanente și colecții din Capitală.

Ceșe ce impresionează, chiar și după o fugărie parcurgere a cărții, este, înainte de toate, dezvoltarea uluitoare pe care a cunoscut-o acest sector în anul puterii populare. Nu numai înfemeierea unor muzee noi, unele din ele de mari proporții; nu numai organizarea în localuri adecvate, după criteriile științifice a unor muzee mai vechi, dar și lărgirea colecțiilor prin achiziții noi, munca asiduă a unui personal științific calificat care identifică și reanunțază lucrurile în mare valoare, punîndu-le, astfel, la îndemîna publicului. Toate acestea sint încă o dovadă a preocupării Partidului și Statului pentru tezaurul artistic, istoric și științific al poporului nostru. Sutele de mii de vizitatori înregistrați în cursul anului trecut, de pildă, demonstrează în mod concret că valorile produse de popor de-a lungul vremurilor au fost restituite celor care le-au făcut.

Îmbinînd informația științifică cu accesibilitatea, autorul întreprinde o lungă călătorie prin sălile celor mai diferite muzee din București. El știe să surprindă esențialul, să-l prezinte într-o formă atractivă, cu multă viorăcime. Temperamentul său de scriitor se face simțit, de pildă, în paginile dedicate Muzeului de Istorie a Partidului Muncitoresc Român, scrise cu multă căldură, cu dragoste pentru trecutul de luptă grea al Partidului, pentru figurile eroilor clasei noastre muncitoare, fără a pierde nici un moment din vedere scopul lucrării sale: fidele și pașnic, fiecare obiect sint descrise cu amănunțime, desprînzîndu-li-se semnificația.

Un capitol mai mare este rezervat importantului Muzeu de Artă al R.P.R. Trafînd separat Galeria națională, Galeria uni-

L. JALEA „Împărat și proletar”

versală, Secția de artă feudală și Secția grafică, Maria Mihailescă prezintă cîte un scurt și instructiv istoric al formării fiecărei secții în parte, lucru care-i permite să releve creșterea prodigioasă a tezaurului artistic în anii noștri. Prezentarea operelor expuse se face cu sobrietate, analiza succintă operîndu-se la un nivel accesibil.

Dacă în sectorul muzeelor de artă și istorie, informația este bogată, (chiar în cazul unor colecții mai modeste cum ar fi Muzeul Școlii medii nr. 1 N. Bălcescu sau colecția I. Minulescu), stilul alert, în privința muzeelor cu

caracter științific autorul a procedat ceva mai sumar. Alci, cititorul află doar date elementare, fără un comentariu amplu capabil să lumineze pe deplin însemnătatea pe plan științific a colecției. De asemenea, paginile dedicate Muzeului literar român nu subliniază îndesajul însemnătatea acestei instituții, prima de acest gen în țara noastră.

Lucrarea lui Marin Mihailescă constituie un îndreptar deosebit de prețios pentru tineretul nostru școlar, ca și de altele pentru toți oamenii iubitori de adevăr și frumos.

D. G.

ACTUALITATEA LUI GARABET IBRĂILEANU

Născut la 23 mai 1871 la Tîrgul Frumos, Garabet Ibrăileanu a avut o copilărie nelucrată. De timpuriu, pierdere ambli parțială. Tatăl său, Teodor Ibrăileanu, originar din Suceava, încercase diferite ocupații dar moare sărac. Mama sa, Maria, era dintr-o familie din Roman, la fel de împovărată de grijile existenței zilnice. Între 1878—1883, Garabet Ibrăileanu urmează, la Roman, cursurile școlii primare. Tot aici absolvă și cele patru clase de gimnaziu. Elev eminent, Ibrăileanu reușește doar o notă „listă de subscripție” să se înscrie, în toamna anului 1887, la liceul din Bîrlad.

În acei ani, tinerii liceeni erau animați de ideile răspîndite de mișcarea literară de la Contemporanul. Cel mai activ dintre ei, printre care făcuse loc, în România, Garabet Ibrăileanu, înfățișează societatea literară denumită Orientul, unde se discutau cu aplecare texte filosofice și literare. Tîndrul Ibrăileanu debutează cu un articol de „critică literară aqaesivă” la un ziar din București, după care, în 1899, își începe seria de articole semnate Cezar Vrață, la Școala nouă, revistă de propagandă socialistă din

această deplasare spre poziții ideologice diversioniste. La 1 martie 1906, apare la Iași *Viața Românească*. Munca efectivă de tipărire a revistei aparține secretarului de redacție, Garabet Ibrăileanu. Aici își va desfășura el de acum înainte principalele activități de critică literară, estetică, romanțier. În ciuda ideilor politice diversioniste ale popotanismului, care circula în paginile revistei, literatura și critica literară au depășit mereu tiparele impuse. La *Viața Românească* Ibrăileanu a apărut realismul, atîcînd estelismul lov-

nescian, continuînd astfel disputa Gherea-Malroescu. De pe pozițiile unei arte care să reflecte realist viața socială, Ibrăileanu va scrie articole împotriva semăndătorismului, simbolismului, avangardismului etc. *Viața Românească* a publicat traduceri și studii asupra literaturii progresiste universale, printre care și asupra creației scriitorilor ruși Tolstoi, Turgheniev, Dostoievski, Korolenko, Gorki. Ibrăileanu a rămas, în *Viața Românească*, un critic militant și un democrat. În cercul Viteții Romnești, scriitorii însemnați ai literaturii noastre ca Mihail Sadoveanu, G. Topîrcăanu, Calistrat Hogaș, Jean Bart, Gala Galaction și-au dezvoltat posibilitățile lor creatoare. Ibrăileanu însuși este stimulat de atmosfera de lucru ce domnea în redacția Viteții Romnești. În 1909, îi apar volumele *Spiritual critic* în cultura românească și *Scriitorii și curente*; în 1912, se tipărește *Teza lui de doctorat*: *Opera literară a d-nului Al. Vlahtu*; volumul *Note și impresii*. În 1920, și, în același an, După război, volum reluat sub titlul *Cultură și literatură*. În sfîrșit, în 1926, Scriitorii romîni și străini, iar în 1931 *Studiul literar*.

După 1930, G. Ibrăileanu se îndreaptă și spre creația literară. Începe cu un volum de „atorisme” intitulat *Privind viața* (1930). În anul în care se retrăgea de la redacția Viteții Romnești (1933) Ibrăileanu publică singurul său roman, *Adela*, pe care el însuși îl definește ca „psihologic”. Postum, îl mai apar în Adevărul literar și artistic (1937—1938), Amintiri din copilărie și adolescență. *Garabet Ibrăileanu a deslășurat și o intensă activitate pedagogică*. Din aprilie 1895, cînd își ia licența în literă, pînă în 1900 îl găsim profesor la Bacău, apoi opt ani la Liceul internat din Iași. Între 1908—1934 va fi conferențier, apoi profesor universitar la Facultatea de litere și filozofie din Iași. Cursurile sale, alături de întregul său operă, au format generații de critici, istorici literari, publiciști. Cîrînd, după retragerea de la facultate, la 12 martie 1936, moare într-un spital din București. În 1948, este proclamat membru de onoare post mortem al Academiei Republicii Populare Romne.

Moștenirea lui poate contribui și azi la formarea noilor generații de critici literari. Credința sa că o operă literară trebuie să dea senzația de via-

ță adevărată, tendința sa de a face „psihologie literară” — opusă impresionismului, născușă sa de a reconstitui procesul de creație al scriitorilor analizați, au determinat o raportare continuă a criticii sale la realitate obiectivă, reflecția de scriitor. O critică legată de viață, preocupată de problemele majore ale literaturii și ale contemporaneității, este îndemnul pe care ni-l oferă Ibrăileanu prin studiile sale. Exemplul lui de polemă evidențiază necesitatea participării intense a criticului la debaterile ideologice ale contemporaneității. În sfîrșit, exigențele stilistice ale criticului de la *Viața Românească*, căutarea permanentă a „expresiei logice” face utilă pentru tinerii critici studierea atenă a scrierilor sale.

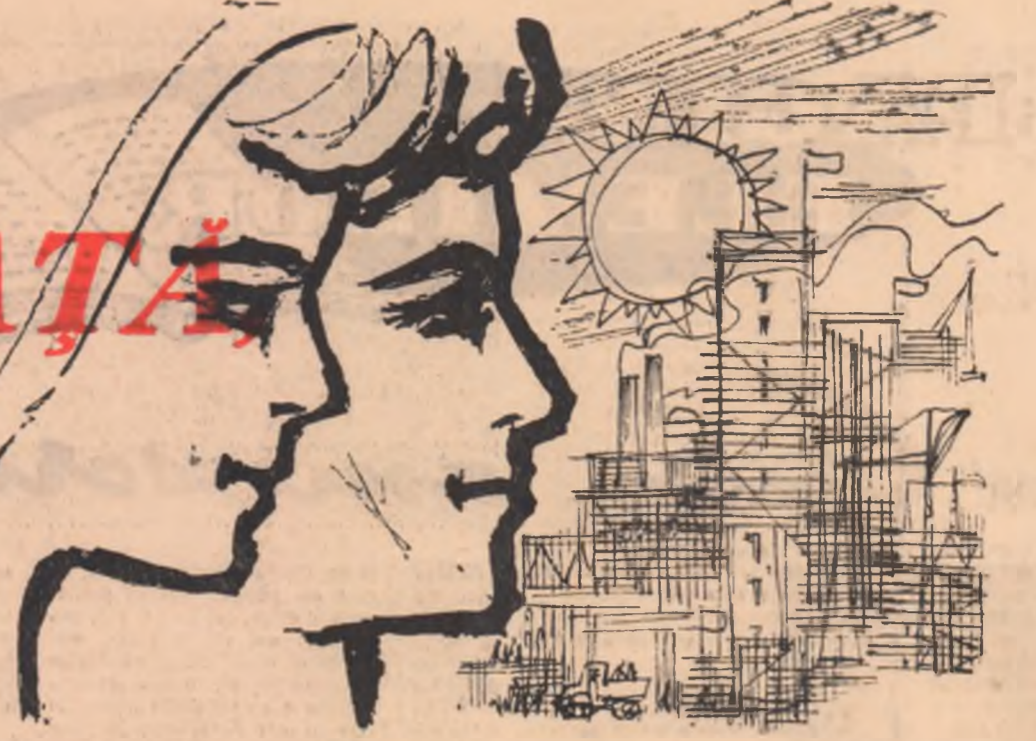
Stancu Ilin

BIBLIOGRAFIE

- G. Ibrăileanu, *Studii literare*, Buc., 1957, Ed. Inetretului (Bib. Școlară),
- G. Ibrăileanu, *Pașii aleși*, I—II. *Prelața de Mihail Ralea*, Buc. E.S.P.L.A., 1957 (Bib. pt. Toți).
- G. Ibrăileanu, *Adela*, roman, E.S.P.L.A., 1959.
- Al. Piru: *Viața lui G. Ibrăileanu* Buc., 1946.
- Mihail Ralea, *Critică științifică*, G. Ibrăileanu (Scrieri din trecut, III), E.S.P.L.A., 1958, p. 183—225).
- Al. Dima, *Conceptia despre artă și literatură a lui G. Ibrăileanu*, E.S.P.L.A., 1955.
- Iorgu Iordan, *Probleme de limbă la Viața Romnească*, în *V.R.* nr. 3, 1956, p. 33—57.
- Cănu, *Clujpraga*, G. Ibrăileanu, creator literar, în *V.R.* nr. 3, 1956, pag. 201—220.
- M. Sevastos, *Amintiri de la Viața Romnească*, Buc., E.S.P.L.A., 1956.
- Ionel Teodorescu, *Masa umbrelor*, Buc. E.S.P.L.A., 1958.
- Savin Bratu, *Ibrăileanu o mare viață*, E.T., 1959.
- D. Micu, *Popotanismul*, în *V.R.* nr. 2, 3, 4, 1960.

lucrafa

ÎN LUTA PENTRU VIAȚĂ, O ARMĂ SÎNT ȘI EU

Iannis Ritsos
(GRECIA)

De pe țarm fac semn...

De pe țarm fac semn
pietrele roșii
liliacul pitic
și fetele!

Cine ne cheamă
de pe terasa casei?

Casa ne-am cîndit-o pe mare.
E o perlă-n scoică
o imensă pădure de corali în abisele solitare.

Ne-am făcut un fluer
din oasele pe care ieri le-a aruncat
în inima noastră furtuna care urlă.

Ascultă cîntecul nostru, mamă,
e cîntecul unei noi căldătorii.

Tu, tu plîngi moartea;
tu nu ne cunoști.

Marea nu plînge.
Ea cîntă.

Ascultăți, frați, cîntecul măririi
ascultăți cîntecul nostru.

În românește de TAȘCU GHEORGHIU

Elisaveta Bagriana
(R. P. BULGARIA)

Tulburătoarea primăvară

Oh, primăvară nouă și-adine tulburătoare
prin tainele pe care-n iăpțura ta le-ascunzi!
Cu cît mai caldă-i raza acestui proaspăt soare,
cu-atît mai mare taina din ochii tăi profunzi.

Copaci!-și vor deschide coroana de lumină,
trezii în viață stupii vor zumzuli de zor,
iar floarea fecundată-n sărutul de albină
își va lăsa petala să zboare pe ogor.

În românește de O. STARCK

Acum, cînd de viçoare se-mbată-nlreața lire,
cînd fiece grăunte se-nalță spre zefir,
cînd fiece iăpțură se-mbată de iubire —
noi ce urare-avucem întregii omeniri?

Ni-i oare dat de-apururi, de cînd e soare-n
lume,
de cînd lumina zilei se-aprinde pe pămînt,
ni-l dat războiul oare mereu să ne sugrume
și omul și pădurea să le topească-n vînt?

Chiar gîndurile mele s-ar stînge pe vecie
de-ar izbucni din tunuri năpraznice furtuni,
s-ar spulbera ca putul gînșas de păpădie,
șrapnelele le-ar pierde-n adîncuri de genuni.

Urarea e: Să piară trecutul de minciună!
În lupta pentru viață, o armă sînt și eu,
căci, Patrie, azi treamăt cu tine dimpreună,
sufflarea mea țî-o dăru! — și vom trăi mereu.

În românește de BEN. CORLACIU

Fahri Erdinci
(TURCIA)

Versuri despre unele păsări

Pasărea Phoenix
este poate doar o nălucă
la care de vecuri visăm.
E pasărea speranței
și pasărea biruinței.
Pasărea Katsul
nu va-nceta să cînte
cîntecul eliberării Gualemalei,
cîntecul prelinș cu sînge din gîtle.
E pasărea libertății
și pasărea durerii.
Vulturului
nu i-e dat să stea pe tronuri
ci să domnească sus pe stînci.
E pasărea puterii
și pasărea măreției.
Porumbelul alb
de Picasso a fost
desenat pe un steag
în fluturarea lui pe cer.
E pasărea vieții
și pasărea fericii.

În românește de O. STARCK

Izet Sarailici
(R. P. F. IUGOSLAVIA)

Născuți în '23, uciși în '42

Să le-nchinăm astă seară dragostea noastră.
'Au fost douăzeci și opt.
'Au fost cîinci mii douăzeci și opt.
'Au fost mai mulți decît vreodată-i dragostea
în cîntece.

Acum ei ar fi fost părinți.

Gheorghe Stănescu: „PACE”

Dar au pierit.
Iar noi, cei ce-am trecut
pe peronelele veacului,
prin patima singurătății tuturor Robinsonilor,
noi, cei ce-am supraviețuit tancurilor
și n-am ucis pe nimeni,
drağa mea,
să le-nchinăm astă seară dragostea noastră.
Nu-ntreba dacă ei s-ar fi putut întoarce

și nu-ntreba dacă tu te-ai putea întoarce
acolo

unde, pentru ultima oară,
roșie precum comunismul,
ardea zarea dorințelor lor!
Peste anii lor lipsii de săruri, de dreplate,
acoperiți de rîni,
a coborît, pe puntea timpului, dragostea.
N-a fost nici o taină a ierbilui culcate.
N-a fost nici o taină a mîinii care-a lăsat
să-l scape floarea.
N-a fost nici o taină în butonul deslăcut
al gulerului.
'Au fost nopți, au fost cabluri, au fost ceruri
pe care

le-au privit pentru ultima oară.
Au fost trenuri care se-ntorceau goale,
fără oameni,

'Au fost trenuri și maci
roșii ca sîngele lor.
Iar pe Kalemeqan, pe Nevski Prospekt, pe
bulevardele sudului

și pe cheirurile Bunului-Rămas,
în piețele Florilor și pe podurile Mirabeau,
au așteptat,
frumoase și atunci cînd nu-s iubite,
au așteptat Any, Zoia, Jeanette,
i-au așteptat pe soldați.
Dar ei nu s-au întors.
Peste ochii lor străpuși de gloante
au trecut tancuri,
peste Marșezele lor neterminate
peste visurile lor sîrtecate...
Acum, ei ar fi fost părinți.
Dar au pierit.
Să le-nchinăm astă seară dragostea noastră.

În românește de GEO DUMITRESCU

Djakid Sitki Tarandji
(TURCIA)

Vreau ca în țara noastră...

Vreau ca-n țara noastră
să fie ramuri verzi, ogoare aurii
și cer albastru,
un rai să fie-n păduri pentru păsări
și-un rai pentru flori pe cîmpii.
Vreau ca-n țara noastră să nu mai fie
bogați și săraci

nici inimi frînte de dureri
nici capete-mpovărate de grijii.
Vreau ca-n țara noastră
să nu mai curgă sînge trîdesc
și țara fiecare să aibă-un cămin.
Vreau ca-n țara noastră să se trăiască
așa cum se visează și se iubește.
'Și vreau ca-n țara noastră
moartea să fie singura nenorocire.

În românește de O. STARCK

Kostas Varnalis
(GRECIA)
(laureat al Premiului Internațional „Lenin” pentru Pace)

Soldatul necunoscut

'Am fost ucis în toate războaiele, în toate!
Pe apă, în pustii, în alia strămoșească...
Oriunde — ați tras în mine, ochindu-mă din
spate,
cînd dușmanii din față cătau să mă ochiască;
mi-ați înălțat în urmă statuile de granit,
și-ați salutat ucisul și v-ați descoperit!

Da, drumul crucii mele e-oriunde pe pămînt,
și-ntre-adevăr, în lupte-n granit
m-am prefăcut

Iar voi, deși știți bine, cu toții, cine sînt,
voi, mi-ați găsit un nume, și-ați scris:
Necunoscut!

Eu sînt soldatul care, crezîndu-vă, a plătit
cu capul lui aceasta, slujindu-vă smerit!

Sînt lumea care fost-a de două ori trădată.
De două ori? De multe, de multe mii de ori,
și-a fost zvirlit-n ocnă prin stîmbă
judecată,

chiar fără judecată, fără judecatori.
voi ați minat-o-n noapte, mereu, ca pe cirezi,
în mlaștini, în nisipuri, noroia și zăpezi!

'Aici, pe scutul vostru stau, de armă și mînt.
Voi mă priviți, dar nimeni, nimeni din voi
nu știe
că-n piatra asta moartă, cu luciu mohorit,
și grea, — deși zidită — stă inima mea vie.
Și-ncununată-n piatră cu noaptea și tăcerea,
ea, crîncenă și mîndră, așteaptă învierea!

Voi, care, fără milă, la moarte m-ați împins,
nu veți afla niciunul, voi, plîd la soroc,
că nu sînt mort, că viața în mine nu s-a stins,
prin gropi și prin tranșee, că nu am ars în
foc.

O, dacă-ați ști o clipă că-s viu, — chiar de
granit,
de ura voastră cruntă din nou aș fi zdrobit!

'Ascundeți dar, în noapte, coloanele-n mișcare:
din lumea ce-ndurase trădarea și durerea
soldații din mormînte se-nalță azi în soare,
de pretul dinii, — iată, venit-a învierea!
Iar eu, urmîndu-mi pasul de piatră, colosal,
voi coborî-n mulțime, viu, de pe piedestal.

În românește de TAȘCU GHEORGHIU

Vitrina cu CĂRȚI

Fănuș Neagu
Somnul de la amiază

Evoluția de la in-
cepăt pe o orbită
proprie, Fănuș
Neagu s-a dovedit
a fi unul din-
tre cei mai inze-
trați prozatori tineri. Lumea
prozei sale e Bărăganul, fabu-
loasa cîmpie evocată de Odo-
bescu, legănată în cîntecele
amare ale lui Istrati, Bărăganul
viziunilor morganiene ale
anilor de secetă și foamete ai
trecutului sau Bărăganul noilor
colective de azi.
Nu încercăm să stabilim di-
ferențe valorice între acest
volum și lucrarea de debut a
autorului lui „Ningea în Bă-
răgan”, pentru simplul motiv
că nuvelele ambelor volume

sînt scrise cam în aceeași pe-
rioadă, și au același univers
tematic. „Somnul de la amiază”
e o continuare a debutu-
lui, a unui debut fericit.
Fănuș Neagu e deopotrivă
inclinat fie către redarea unor
aspecte dramatice ale vieții,
fie către prezentarea într-o
atmosferă ferică, încărcată
de poezie, a frumuseților ei.
Este un colorist fin, dotat cu
un simț al umorului, dese-
bit. Adăugăm la toate acestea
construcția oarecum cinema-
tografică a navelor sale și o
tehnică a dialogului în stare
să-l ajute în redarea cu auten-
ticitate a vorbirii numeroase-
lor sale personaje. Există la ti-
tul prozator o pondere, o pu-
tere de selectare a filo-
nului prețios de „steril”. Mo-
mentele acțiunii se succed fi-
resc, într-un ritm care spo-
rește tensiunea dramatică. E-
fectele spectaculoase, atunci

cînd există, (vezi „Cantonul
părăsit”), nu par căutate, sînt
distribuite lucid și exact, de-
vin necesități.

Am amintit „Cantonul pă-
răsit”, cea mai întinsă și —
după părerea noastră — cea
mai reușită piesă a volumului.
Pornind de la un pretext de
actualitate și anume „drama”
repartizării studenților cîta-
dini la țară, Fănuș Neagu nu
s-a fișit să-și aleagă eroul
chiar din „lumea” aspiranților
la literatură. Așa cum e firesc
— și nu e un mare merit al
autorului că a izbutit aceasta
— realitățile satului bărăgă-
nean, cu numele pitoresc de
Lacul-dulce, și oamenii lui fac
din absolutul blazat un om
pasionat, hotărît să-și dăruie
energiile sale muncii de învâ-
țător.

Comportarea directorului șco-
lii, Lilița Dobrogeanu, un
personaj foarte atrăgător, e
unul dintre elementele deter-
minante ale acestei schimbări
de atitudine. În navelă înli-
nim oameni adevărați, oameni
moderști și mindri, oameni
pasionați. E o ciocnire de mo-
dălități etice, ciocnirea vio-
lentă din care ies înfrînte nu-
mai deprinderi vechi, nu oa-
meni. Fără să pîlpie în ju-
ru-i un nimb idilic, Lilița Do-
brogeanu proiectează în ima-
ginea noastră, cu ilmeșime,
gesturi, cuvinte, gînduri pline
de lumină.

Foarte importantă în evolu-
ția autorului este „Într-o
toamnă la Dunăre”, în care
folosind procedeul de investi-
gare în trecut, deosebit de
subtil, sintem introdusi în
atmosfera unui oraș dunărean,
„oraș cu salcîmi”. Andrei Tu-
fulan, frizer de cartier, păs-
trează un respect orb fostu-
lui său maior din armată,
Marțian Pop. Acesta, după ce
lichidează „afacerile cu cre-
șcătoria de soareci albi” de-
schide o florărie, realizînd un
adevărat perpetuum-mobile:
vinde flori furate de pe mormi-
nte. Cînd Tufulan, personaj
mediocru, înțelege natura odi-
oasă a fostului său idol, reac-
ționează brusc împotriva-l.
Dispariția lui Pop simbolizează
dispariția treptată din me-
moria oamenilor — a rămăși-
țelor ideologice burgheze.

Îi obiectăm autorului atmo-
sfera vag dulceagă din „Lișca”,
și abundența de „condimente”
umoristice, adesea inutile
(transcrierea unor reclame pi-
toresci, zicături, „amintiri”
versificate hilar etc.) care
contrastază cu atmosfera so-
bră a prozei sale în liniile ei
de forță.
„Somnul de la amiază”, pe
un pămînt înflorit, e un somn
profund, înfîneritor, care îm-
plinește o etapă de muncă,
înainte de începerea alfeia
noi.
O așteptăm cu încredere...

G. T.

Alecu I. Ghilia
Ieșirea din Apocalips

Prin noul volum al
lui Alecu Ivan
Ghilia (de ce ro-
man ?), ieșirea din
Apocalips, intrăm
de fapt într-o
lume de coșmar, de nonsens:
lumea războiului nedrept,
a nenorocirilor, a sacrificiilor
absurde. E apropierea unui
sfîrșit, finalul unei tragedii,
provocată de războiul criminal
în care dictatura antonesciana
a minat țara noastră. Înce-
pe ieșirea din Apocalips. A-
ceasta apare ca o necesitate,
e izbăvirea de nenorocire, de
sînge, de foc și ruine. (Din pă-
cate, această necesitate istori-
că nu-i pe deplin demonstra-
tă, și-i insuficient argumenta-
tă artistic).

Personajele care populează
această lume, îi dau mișcare
și culoare, respectiv mama,
Emil, Gheorghe, Ioana, doctorul
Vereanu, preotul Leonida,
Paul, sînt schițate sumar,
nervos, în linii întreprupte.
De aceea, unele dintre ele au
o consecință neîndestulătoare
și, poate, tocmai aceea care
ar fi putut da sens mișcării,
un sens conștient, activ, ofen-
siv. Goana, procesul de eva-
dare din această lume cum-
plită a războiului, se face pe
două planuri, urmărîte cu
consecvență laudabilă de au-
tor: cei care găsesc războiul
în firea lucrurilor, profită de
el, adaugă la mulțimea de
crime și nedreptăți pe cele
făcute de el, adică doctorul
Vereanu, chestorul, preotul

Leonida, vor să fugă cu teama
proprie șobolanilor cînd simt
că se scufundă corabia. O altă
mișcare, cea a personajelor
care vor să se elibereze de
coșmarul războiului nedrept
— este înregistrată și ea de
Alecu Ivan Ghilia însă nu
toideuna ordonat, cu preci-
zuniile întoarcere care să su-
gereze deosebirea capitală
dintre cele două lumi, care se
mișcă, fiecare în felul ei, spre
șințe istorice bine deose-
bite.

Cartea lui Alecu Ivan Ghi-
lia este o reușită a autorului
față de el însuși, de modali-
tățile anterioare de zugrăvire
a realității într-un unghi mai
liric, mai așezat. Înțelegem
rigorizarea pe care și-o impune,
dorința de a fi nou, contem-
poran, încercarea de a crea at-
mosfera. Numai că o atmosferă
apăsătoare, copleșitoare, nu
poate fi creată mai ales cu a-
jutorul unui vocabular în care
se întînesc de predilecție: „a
scrișni”, „se prăvăli”, „se
surpă”, „holbă”, „bijbii”, „se
izbîră”, „hobotiră”, „orbii”,
„rupii”, „frinji”, „destrămî-
du-se”, „zvireolindu-se”...

Lista s-ar putea mult lungi.
Stilul acesta obosește. Nu știm
cite cuvinte crunte are un
document de atmosferă, de pildă
„Salonul nr. 6” în care se vor-
bește despre ațtea lucruri oribi-
le în limba simplă, și cu
altă mai cutremurător. Nu e
doar o simplă asociație, por-
nită de la ideea de „atmo-
sferă”.

Și totuși Alecu Ivan Ghilia
este un prozator interesant
ale cărui căutări nu vor în-
tirziza să se alieze și cu reușite
globale.

T. C.

**Violeta
Zamfirescu**
Grădina soarelui

După cartea lui Ion
Breadă să citim cu
voce tare, unamim
apreciață de critica
noastră, recentul vo-
lum de versuri pen-
tru copii Grădina soarelui
al Violetei Zamfirescu re-
prezintă încă un argument
convîngător în favoarea acelor
poeti tineri care înțeleg să se
dedice cu toată dragostea și
seriozitatea acestei categorii
de iubitori de poezie — copii.

E un fapt care ne bucură
și care nu trebuie de loc
ignorată ori relevat numai la
zile mari de către critica noas-
tră. Doar cititorii de astăzi ai
cărților pentru copii vor fi
conștientul și totodată și cel
ce se vor bucura de „multele
cîntece și poezii” profetice de
Maiakovski pentru ei.
Violeta Zamfirescu a ținut
seama de această cerință ar-
zătoare atunci cînd a scris
Grădina soarelui. Cartea res-
piră, într-adevăr, atmosfera
atît de tonică în care crește
generația născută după 23 Au-
gust 1944. Dragostea copiilor
noștri pentru patrie, pentru
muncă și pentru omul muncii,
mindria pentru realizările pa-
triei noastre construcție a
socialismului, sînt înfățișate
în imaginii poetice vii, avin-
tate, romantice. Violeta Zam-

firescu a știut să se transpună
cu artă în rolul de erou liric
copil, tonul poeziilor fiind au-
tentic, curcior. Atunci cînd
părăsește acest ton direct, de
mărturisire, florul poetic e
mai puțin prezent, versurile
înșirîndu-se fără viață ca în
Tinerii sînt codrii: Tinerii sînt
codrii, mîndri și calzi / Vîno
în apele lor să te scalzi / As-
tăzi în cele mai repezi din
ape / Oamenii lupă-n virte-
zum de versuri pen-
tru copii Grădina soarelui
al Violetei Zamfirescu re-
prezintă încă un argument
convîngător în favoarea acelor
poeti tineri care înțeleg să se
dedice cu toată dragostea și
seriozitatea acestei categorii
de iubitori de poezie — copii.

E un fapt care ne bucură
și care nu trebuie de loc
ignorată ori relevat numai la
zile mari de către critica noas-
tră. Doar cititorii de astăzi ai
cărților pentru copii vor fi
conștientul și totodată și cel
ce se vor bucura de „multele
cîntece și poezii” profetice de
Maiakovski pentru ei.
Violeta Zamfirescu a ținut
seama de această cerință ar-
zătoare atunci cînd a scris
Grădina soarelui. Cartea res-
piră, într-adevăr, atmosfera
atît de tonică în care crește
generația născută după 23 Au-
gust 1944. Dragostea copiilor
noștri pentru patrie, pentru
muncă și pentru omul muncii,
mindria pentru realizările pa-
triei noastre construcție a
socialismului, sînt înfățișate
în imaginii poetice vii, avin-
tate, romantice. Violeta Zam-

firescu a știut să se transpună
cu artă în rolul de erou liric
copil, tonul poeziilor fiind au-
tentic, curcior. Atunci cînd
părăsește acest ton direct, de
mărturisire, florul poetic e
mai puțin prezent, versurile
înșirîndu-se fără viață ca în
Tinerii sînt codrii: Tinerii sînt
codrii, mîndri și calzi / Vîno
în apele lor să te scalzi / As-
tăzi în cele mai repezi din
ape / Oamenii lupă-n virte-
zum de versuri pen-
tru copii Grădina soarelui
al Violetei Zamfirescu re-
prezintă încă un argument
convîngător în favoarea acelor
poeti tineri care înțeleg să se
dedice cu toată dragostea și
seriozitatea acestei categorii
de iubitori de poezie — copii.

În rest, cartea cuprinde poe-
zii, care, datorită actualității
lor, tonului agitoric, versu-
lui simplu și curgător, pe în-
țelesul micilor cititori, sînt
potrivite pentru repertoriul
scribătorilor pionieresci, contri-
buind la educarea comunită-
a celei mai proaspete dintre
generații.
Versuri ca cele de mai jos,
vor fi repetate cu drag, ca
niște devize pionieresci, căci
așa și sună unele dintre ele:

„Cînd ești pionier,
Cînteste-ți, păstrează-ți
cuvîntul,
Să fie ca seva ce umple
De roade pămîntul.”
N. S.

SPIONAJ

RADIO FREIES EUROPA

ENGLISCHER GARTEN 1.

IN ETER

INS LEBEN GERUFEN DURCH SPENDE DES AMERIKANISCHEN VOLKES FÜR DEN KREZZUG FÜR DIE FREIHEIT

UN NOU SCRIITOR BRAZILIAN:

CAROLINA MARIA DE JESUS

Carolina Maria de Jesus. Acest nume, după cum afirmă surprins literatul brazilian Paulo Dantas, a dezvoltat o veritabilă revoluție în cadrele editoriale și intelectuale din Brazilia. Cine este Carolina Maria de Jesus? Este o simplă negresă braziliană, actualmente de patruzeci și șapte de ani, născută în orașul Sacramento, statul Minas Gerais.

cu și fără firmă

Strada *Englischer Garten* se deosebește de oricare alta din München. Pe această stradă, la numărul 1, se înalță o clădire mare și modernă, care dă impresia unui sediu de stat major. În liniștea aparentă, care acoperă clădirea, simți parca privity iscoditoare. Intrarea este accesibilă numai după o serie de verificări. Interiorul adăpostește și mai mult impresia de mister. Pe coridoare se circulă puțin și repede. Cele patru sute de birouri sînt mobilate în stil american. Aparatele și instalațiile celor douăzeci și unu de studiori, care lucrează neltrerupți și zi noaptea, poartă eticheta *Made in U.S.A.* Este vorba de o instituție care constituie de mulți ani un punct de atracție pentru transguși. Ea este strîns legată de trădare și de crimă și se întîlnează pompos *Radio Freies Europa*.

EXPERTII ȘI SPECIALIȘTI

Concomitent cu construcția centrului de spionaj de la München, a început în R. F. Germană recrutarea cadrelor necesare. Comisia de experți a „Biroului serviciilor strategice“ americane (OSS), compusă din circa o sută de persoane, a întocmit tabele, a făcut verificări și a trecut la angajarea noilor „specialiști“. Intrucit foștii SS-ști din aparatul de propagandă al lui Goebbels prezentau garanțiile cele mai „sigure“, au fost declarați apți și angajați. În marea lor majoritate, erau absolvenți ai „Școlii speciale de radiotehnică și radiodifuziune pentru străinătate“, care a funcționat în orașul lui Göttingen și care pregătea cadre pentru spiona-

zaieci de milioane de dolari au traversat discret oceanul și s-au materializat în ceea ce, la 1 mai 1951, a început să funcționeze în strada *Englischer Garten* nr. 1. Cuvintele veninoase, sporovățiile demențiale de la miezul nopții, răspândite pe unde scrisese de cele douăzeci și nouă posturi de transmisie situate în împrejurimile Münchenului, și-au demascat de la început caracterul lor dușmănos.

Ca orice serviciu de spionaj organizat în mod corespunzător, *Radio Freies Europa* și-a împrăștiat în diverse puncte ale Europei, ca Viena, Copenhaga, Stockholm, Atena, Ankara, Paris, și în alte capitale, colaboratori și agenți camuflați în corespondenți „particulari“.

MÜNCHENUL, CENTRU DE SPIONAJ
Zeci de așa-zise asociații, cluburi, institute sau firme tot atât de „particulare“ au apărut la München și în alte orașe din occident, pentru a asigura colaborarea unor persoane a căror apariție în str. *Englischer Garten* nr. 1 ar fi, din anumite motive, inoportună. Misiunile cu caracter secret, încredințate acestor organizații, sînt mai ușor de îndeplini-

te, se, a legendelor, cu scopul de a ușura munca „băieților“ în culegerea de informații.

Obținerea oricăror informații cu caracter de spionaj din țările lagărului socialist constituie, fără îndoială, partea cea mai complicată și mai grea. Complicată, deoarece

SCHEMA CENTRULUI DE SPIONAJ IN ETER

Intregul aparat este divizat în opt direcții, care, la rândul lor, se împart în birouri teritoriale, corespunzând țărilor europene din lagărul socialist.

La harta „marilor operații radiofonice“

La harta „marilor operații radiofonice“

ORGANIZATORII SPIONAJULUI IN ETER

Pregătirea imperialiste de război cereau, după convingerea fermă a lui Allan Dulles, organizarea unui sistem nou de spionaj. Păreră lui era că spionajul „în eter“ nu seamănă cu niciuna din formele tradiționale. Era însă nevoie de o acoperire, de o față care să corespundă inovației. Și s-a găsit!

Nici o altă organizație nu convenea atât de bine scopurilor lui Allan Dulles ca această „Comitet național Europa Liberă“, înființat de cele mai mari monopoliuri ale S.U.A. Henry Ford, Charles Wilson și Nelson Rockefeller și-au pus mijloacele lor financiare în slujba „libertății“ și „democrației“ — așipte, vai, dincolo de „cortina de fier“. Pe de altă parte, fonduri uriașe, provenite din tot felul de donații dubioase, unele alocate direct din bugetul S.U.A., au fost puse de asemenea la dispoziția Comitetului național Europa Liberă. Acesta, la rîndul său, a fost divizat în alte comitete, tot atât de „naționale“, dar mai mici: „Ungaria Liberă“, „România Liberă“, „Polonia Liberă“, ș.a.m.d.

Mister Graveson „studiază“ posibilitățile dezvoltării spionajului în eter

șul radiofonic condus de Goebbels. Dar cea mai bună sursă pentru recrutarea de cadre au constituit-o așa-zisir emigranți, aflați în cele 200 de „lagăre de persoane strămutate“ din occident. În anul 1949-1950 au fost împreună cu Dimitriu Mircea în lagărele unde erau romini și le-am propus să se încadreze în noua organizație înființată de americani, spunea căpetenia legionară Tănase Alexandru, în depoziția sa la procesul spionilor din 1953. Umbind din lagăr în lagăr, „reprezentanți“ ai așa-zisir organizației a transgusilor au adunat la München un număr de tineri de la Lindau un număr destul de mare de candidați. Șase sute dintre aceștia au fost recrutați pentru noua organizație de spionaj. Pregătirile se desfășurau sub supravegherea directă a guvernului american. Astfel generalul Eisenhower, într-o declarație făcută ziarului *trupelor de ocupație americane din Germania Die Neue Zeitung* la 4 iulie 1950, spunea: „Programul postului „Europa Liberă“ va folosi un limbaj tare și nu-și va pierde timpul cu formule de polițete diplomatice. Dar un limbaj „tare“ se putea utiliza numai cu acoperirea unei instituții particulare, în care, chipurile, oficialitățile americane nu ar avea nici un amestec. Așa că, după cum a arătat ziarul *La Libre Belgique*,

ACTUL DE NAȘTERE AL POSTULUI „EUROPA LIBERĂ“

În primăvara anului 1949 — ca și cu 17 ani în urmă, cînd l-au adus pe Hitler la putere — experții serviciului secret american au traversat oceanul, au ales locul, au virat băncilor vest-germane fondurile necesare și „treaba“ a început. La München, pe strada *Englischer Garten* nr. 1, nu de departe de casa faimosului Ernst Rohm (casă în care, în luna iunie 1932, colonelul Walter Nicolae, Goebbels, Himmler, Hess și alți cîțiva conducători ai fascismului au pus bazele spionajului total al gesticului fascist) s-a instalat centrul de spionaj american pentru Europa, sub falsă titulatură a unei instituții „particulare“ și „autonome“.

LABORATORUL LUI MISTER GRAVESON

Sub conducerea directorului tehnic al postului de radio „Europa Liberă“, George Graveson, în laboratoarele R.E.L.-ului se experimentează diferite metode de diversione, de sabotaj, tipuri de arme fără zgomot și de ambalaje pentru otrăvuri tari. O secție specială elaborează, pe lîngă noile sisteme de machiaj și substituiri, metodică zvornurilor fal-

ELEVII LUI MISTER JOHNY ȘI MONSIEUR GEORGES

Ani în șir, diversii „Georges“ și „Johnny“ au instruit grupe de „băieți“ în școlile de spionaj de la Salzburg, Lindau, Isny, Longjumeau, Kefelaria sau Andilly. Fulgii fasciști și-au însușit tehnica distrugerii sub îndrumarea instructorilor americani. Pe un aeroport militar din vecinătatea Münchenului, se fac antrenamente de salt cu parașuta. Străzile orașului sînt folosite pentru exerciții speciale de filaj, în cadrul cărora teroriștii învață cum să se ferească de urmărirea. Nu este greu să ne închipuim ce ar zice bietul muncitor münchenez. Împovărat de grija zilei de miine, aflînd că tocmai în acea clipă trece pe lîngă el una din slugile spionajului american, în plină activitate de pregătire a unor acțiuni criminale.

Cu unii din absolvenții acestor școli, constituții în grupe intitulate „Robert“, „Jacques“, „Șoimii Carpaților“ sau altele denumiri bombastice, am făcut și noi cunoștință în 1953, cînd au fost parașutați, la miez de noapte, pe teritoriul patriei noastre. Musafirii fasciști s-au izbit însă de un element care le era cu desăvîrșire străin: vigilența poporului devenit stăpîn pe soarta sa. În aceste împrejurări școala fărădelegilor, cu toată tehnica *made in U.S.A.*, s-a dovedit nefolositoare. Brațul puternic al ostașilor noștri, care străjuiesc cuceririle poporului muncitor, i-a înșfățat fără cruțare, silindui să se așeze în boxa cazajilor.

O altă serie de elevi ai școlilor de spionaj a ieșit la lumină cu ocazia evenimentelor din Ungaria, cînd postul de radioemisiune „Europa Liberă“ s-a transformat în cartier general și a condus operațiunile forțelor contrarevoluționare. Instalațiile R.E.L.-ului emiteau 20 de ore zilnic: așfășii minciuni, lozinci contra-revoluționare și, în special, instrucțiuni „eliberatorilor“ care, punind în practică tehnica învățată la școala crimei, au indignat întreaga lume. Se mai poate deci contesta „neutralitatea“ și „obiectivitatea“ cu care „Europa Liberă“ pretinde că informează populația din Europa?

Aceste birouri se subîmpart și ele în servicii, secții, redacții, emisiuni colective etc. După cum arată *Buletinul de Informații* nr. 5/1958 al Ambasadei R.D. Germane la București, posturile de răspundere din cadrul „Europei Libere“ sînt ocupate de 130 de americani, foști comandanți militari, industriali, financiari, oameni politici și agenți ai „Biroului Serviciilor Strategice“ (OSS). Pe unii din aceștia îi cunoaștem, după numele profesional, așa cum s-au prezentat: „Lorentz“, „Johnny“, sau „Vidal“. Ei dirijează întreaga activitate a centrului de spionaj în eter și dispun de celtuirea fondului de zece milioane de dolari alocat anual de S.U.A. El fixează și caracterul emisiunilor. Încît, paralel cu acțiunile propagandistice, cu îndemnul la un nou război, are loc o intensă acțiune de spionaj efectiv. Se primesc rapoarte, se dau instrucțiuni, se prelucresc datele obținute.

„Eu am preluat, în afară de rapoartele din Cehoslovacia, rapoarte de spionaj din Polonia și România, care apoi erau discutate în secția de informații amenajată special în încăperile marelui centru“, în care se adună șefii rînduiți în jurul unei mese ovală, sub președinția lui Mr. Sorensen, șeful așa-numitei secții de prelucrare. Discuțiile se ducă într-un limbaj extrem de laconic și cu precauție. Nu se pronunță nici un fel de nume. Cînd se vorbea despre o „informație valoroasă“, nimeni nu putea să-și dea seama despre sursa sau modul în care a provenit. O deschiță însemnată se acordă rapoartelor referitoare la mișcările de trupe, la paza frontie-

relor, cît și la măsurile luate în regiunile de frontieră, care erau subliniate, ca și cele referitoare la producția în scopuri militare, în mod deosebit“. Aceste amănunte le relatează emigranta cehă Maria Davorakova, fostă colaboratoare mai mulți ani la „Europa Liberă“, în prezent însoțită în R. S. Cehoslovacă.

Alături de calomnia la adresa popoarelor, practică în stil mare, printre țipetele stridente și frînurile muzicii de jazz, se transmit binețele din München și instrucțiuni cîfrate agenților de pe teren, provocatorii obsedați de spaima judecării drepte a poporului. Mîunchenul era socotit altă dată un oraș al muzicii; înăuntrul lui înflorau artele, se dezvoltă gustul pentru frumos. Începînd din mai 1951, Mîunchenul transmite, prin cele 29 de posturi, așa-zisele „Wunschkonzerte“, concerte de muzică ușoară, cerute de ascultători. În cadrul acestora, folosindu-se unele șlagăre ca: „Marina“, „Capitano d'amore“, „Come prima“, „Ciao, ciao, bambina“, „Volare“ și altele, se transmit instrucțiuni spionilor. Așa că muzica „solicitată“, este de fapt un pretext. Dacă am avea ocazia să citim scrisorile unui „solicitor“, ne-am da seama imediat că dorința acestuia este de fapt obligația profesională de a raporta șefilor informațiile culese. În fostul oraș al muzicii, pe strada *Englischer Garten* nr. 1, se repetă metodic, sub bagheta dirijorului de peste Atlantic, simfonia macabră pe care se străduiesc s-o dezlanțeze asupra lumii apostoli dolariului.

DIN ESEC ÎN ESEC

Evenimentele au arătat însă că toate mașinările rețelei de spionaj în eter au înregistrat insuccese repetate și zgomotoase. Aceasta armă a războiului rece s-a lăsat de mână restul lumii și popoarelor eliberate. Ca și diplomații, pe multe de cîntec, politica propagandistă din umbră a consumat dolari, a ridicat cursul anumitor acțiuni bancare, dar n-a reușit decît să slăbească și mai mult nervii celor ce o manevrau. Realizările au fost minimale față de eforturi și în a-tele rînduri spionajului în eter a fost surprins de evenimente, înșit și cei care mizau pe eficacitatea lui și-au manifestat nemulțumirea. Acesta să nu mai vorbim de scepticism și chiar ironia cu care se privește azi în S.U.A. și în întreaga Europă occidentală eficiența rețelei și uneltelor lui Allan Dulles. În fața forțelor viroase ale lumii eliberate de exploatare, stăfîile trecutului sînt sortite unei înfrîngeri depline și inevitabile.

N. Osman

carnea'extern

Piesa lui Giovanni Testori, *Arialda*, a fost interzisă, la intervenția procuraturii din Milano, la o dubla reprezentare. Piesa lui Testori, pusă în scenă de Luciano Visconti, fusese aprobată de cenzura oficială și a fost reprezentată la Roma de cincizeci de ori.

Amintirile lui Rafael Alberti, *La arbolada perdida*, apărute la Buenos Ayres, cuprind informații prețioase referitoare la viața literară spaniolă între 1902 și 1931. Considerată de critici o „autobiografie lirică“, cartea aceasta este o reconstituire vie a personalităților și curentelor literare ale vremii.

Manuscrisele antice ale secției emisionilor, găsite în cîteva peșteri din regiunea Mării Moarte între 1947 și 1957 și care au dat loc la vii discuții în Occident cu privire la originile creștinismului,

Iul, din ce în ce mai mare, ocupat de realismul socialist în literaturile din Occident și din Asia.

După Vint puternic și Sfîntia sa verde, scriitorul Miguel Angel Asturias a încheiat cu Ochii îngroșaților, trilogia sa, consacrată istoriei recente a Guatemalei.

Realitățile din Spania franquistă, divergențele dintre oficialitate și auzite multe cercuri interesate în restaurarea monarhiei, manevrele de cules ale clerului catolic și lupia tot mai cuprinzătoare și mai adîncă a maselor populare săutele de fascism și exploatarea constituie subiectul romanului *Le manège espagnol* de Michel de Castillio, apărut la Paris în editura „Julliard“.

Un important studiu asupra vieții și dramaturgiei cunoscutului scriitor irlandez Sean O'Casey a scris David Krause. Apărut în editura „Mac Millan“ din New York, studiul constituie o atență analiză a operii luptătorului socialist și scriitorului în legătură cu trei mari fenomene din

viața Irlandei: amploarea mișcării de independență, dezvoltarea mișcării muncitorești și rolul nefast al bisericii catolice.

La „Verlag der Nation“ din Berlin a apărut în traducerea lui Georg Maurer și cu ilustrațiile Floricăi Cordescu poemul lui Eugen Iebelaeu *Das Lächeln Hiroshimas* („Surisul Hiroshimei“). Presa germană situează poemul alături de cele mai valoroase creații ale unor poeți ca Neruda, Eluard și Hikmet.

Sembene Ousmane, fost muncitor la Dakar în Senegal, a publicat recent în editura „Le Livre contemporain“ din Paris, al treilea roman intitulat *Les bouts de bois de Dieu*.

Descriind o grevă a feroviarilor negri pe linia Dakar-Niger, Ousmane reliefează creșterea sentimentului de clasă și al spiritului de luptă printre muncitorii senegalezi și arată racilele rasismului și exploatarea, menținute în continuare de proprietarii europeni ai marilor întreprinderi senegaleze.

Edgar Papu